

"PROLETAREC"
je delavski list
za
misteče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NO.—ST. 1191.

Entered as second-class matter December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 10. JULIJA (JULY 10,) 1930.

Published weekly at
3639 W. 26th St.

Drugi najstarejši
jugoslovanski
socialistični list.

LETO—VOL. XXV.

NAUK, KI NAJ SI GA DELAVSTVO DOBRO ZAPOMNI

V MORJU BOGASTEV NI VZROKOV ZA BEDO MED BREZPOSELNIKI

Odpomoč je v socialnem zavarovanju proti brezposelnosti, nadalje za starost in onemogost

Glasovi o prosperiteti so čisto utihnili. Vladni besedniki ter kapitalistični listi že par mesecev ne pišejo o "brezprimerjem blagostanju", nego le še zatrjujejo, da izkazuje zadnje ljudsko števje mnogo manjše število brezposelnih, kot so ga prej navajali radikalci in drugi nasprotniki republikanske administracije. Predsednik Ameriške delavske federacije pravi, da jih je tri in pol milijona. Sodeč po podatkih cenzus biroja, je tudi on v zmoti. Časi so sicer nekam nesigurni, to priznajo vsi kapitalistični listi, toda brezposelnih je le majhen odstotek.

Varanje s "statistiko"

Delavci žele, posebno še tisti, ki so vrženi na cesto, da bili podatki cenzus biroja ter trditve kapitalističnih listov resnične. A vedo, da niso. Vzlic temu ne store ničesar v svoj prid.

Neki strokovni list finančnikov je nedavno pisal, kako lepo je disciplinarno ameriško časopisje. Zatrjuje, da će bi listi pisali o lanskem krahnu na borzi takoj po polomu resnicu, bi nastala panika, kakršne ta dežela še ni imela. Vsem urednikom kapitalističnih listov je bilo od zgoraj namignjeno, da je na pragu velika ekonomska kriza, da pa se ji ljudstvo polagoma privadi, naj ga tolazi, da krah na borzi, kar se tiče obrata ameriške industrije, nič ne pomeni, kajti ta bo delala naprej v enaki meri kot doslej, in prosperitetu ni v nevarnosti. Ko pa so delavci videli, da jim časopisi ne poročajo resnice, jih je začel tolaziti Hoover s sklicanjem konference governerjev in industrijev, na kateri je prvim priporočal, da naj podvzamejo v svojih državah velika javna dela, drugim pa, da naj ne izrabijo teh časov za zniževanje plač. Hoover je nato sklical še zastopnike unij, ter jih prosil zaveze, da v tej depresiji ne bodo zahtevali povračanja plač. Obljubili so mu, in unije drže dano besedo.

Ničvredne obljube

Drugače je z delodajalcji, ki odslavljajo delavce na debelo, potem pa najamejo nove za manjšo plačo. Nikogar ni, ki bi jim preprečil izkoriscanje. Delavci so v ogromni večini neorganizirani, razen tega še tekmujejo za službe. Stotisoč jih sprejema delo za vsako plačo, samo ako ga dobe. Sila jih je primorala. Kapitalistični tisk se ne zavzame zanje, oblast se ne gane, razen z obljubami, stotisoč družin pa gazi bolj in bolj v bedo. Ljudstvo si pritrjuje na komfortu, na hrani, na zabavi in obleki.

Križa je začela posegati z močno roko tudi v jugoslovanske podporne organizacije. Ni denarja za asesment, skrb je obrnila pozornost mnogih članov drugam, in tako odpadajo od jednot in zvez.

Važnost socialnega zavarovanja

V Iowa City, Ia., se je vrila koncem junija in v začetku julija konferenca za javno blaginjo, na kateri so sodelovali profesorji z raznih vseučilišč ter drugi večaki, kateri se pečajo s tem vprašanjem. O problemu brezposelnosti so razpravljali več dni in ugotavljali, da mora biti prej ali slej tudi v tej deželi uvedeno socialno zavarovanje proti brezposelnosti. Čemu bo uvedeno? Zato, ker profesorji vedo, da bodo tako zavarovanje delavci zahtevali ko hitro jih bodo razmere prisilile iskat trajnejšo rešitev in večjo ekonomsko sigurnost, ki naj bo že zapadena v delu, ali pa v zavarovalninah. Sedaj, kadar jih glad primora, smejo iti v linijo in čakati, da pridejo pred kako javno kuhinjo na vrsto in dobe nekaj juhe ter kos kruha, včasi še celo kaj boljšega! Ce so brez stana, smejo apelirati na policijo, da jim dovoli spati v kakem javnem prenočišču za brezposelne, ali pozimi v kletih policijskih postaj.

Rešitev problema je v delavcih

Cemu to beračenje in miločina, ko pa je denarja in blaga zadosti, da se brezposelnim lahko da zadostno podporo za dobro preživljvanje? Ako je tolmačenje, da imamo brezposelnost zato, ker je vsega preveč resnično, je vendar logično, da gre od te množine bogastev en del po vsej pravici onim, ki so ob delu. Na ta način bodo zaloge hitreje porabljenne in brezposelnost toliko prej zmanjšana. Delavce kupi lahko boliko in nič več, kolikor mu dovoljuje njegova plača. Brezposeln, ker nimajo dohodka, ne morejo pokupiti nakupičenega blaga, ki so ga s svojim delom spravili skupaj. Najnajnejsi dohodki, ki jih potrebuje vsakdo za svoje preživljvanje, da brezposelnim lahko zavarovalnina — ne taka, kakršno bi jim pod pritiskom morda bili pripravljeni dati kapitalisti, ampak taka, do kakršne so upravičeni.

Profesorji na omenjeni konferenci niso skrivali, da vedo, kaj lahko pomaga brezposelnim, toda delavci po večini še ne razumejo, četudi trpe pod težo krvicnega sistema. Naloga socialistov je, da jih pridobe v čitanje delavskih listov in za organiziranje v socialistični stranki. Ne čakati, da ti teče voda v grol! Organiziraj se danes, in pridobi svoje tovariste, da sto isto!

ČIKAŠKI "GANGSTERIZEM" V AKCIJI

Novi čikaški policijski načelnik Alcock, ki po vzgledu prejšnjih obljubuje počistiti mesto zločincev vseh vrst, ima težko delo. "Počakajte," pravi, "dajte mi časa!" Umori in ropi se med tem nadaljujejo. Dne 1. julija proti večeru so se spopadli v Chicagu na State St. v glavnem delu mesta gangsterji dveh tekmujocih skupin. Nihče njih ni bil zaret, pač pa dva druga. Eden teh je bil motornik kare, katera je tu na sliki. Na križišču je namelec ustavil karo in pogledal skozi okno, da vidi, čemu ta lov z avti ter strelenje iz njih, ko ga je pri tem zadelo kroglija. Umri je nekaj ur pozneje. Obstreljen je bil tudi neki moški, ki je šel po trotoarju. Korumpirana kapitalistično-razbojniška politika v Chicagu opozarja prebivalstvo s kroglijami, da je potrebna spremembu v mestnem svetu in administraciji, toda ljudstvo bere edino zavajalne čikaške dnevničke, kateri so sami v zvezi z graftariji in gangsterji, pa ne razume, da ga varajo s svojimi "razkrivanji" ter moralističnimi članki. Pišejo le proti osebam, ne pa proti sistemu in vzrokom tolovaštva in korupcije.

Svobodomiselstvo v Nemčiji in pogrebi

Svobodomiselno gibanje v evropskih deželah se ima boriti še bolj kakor ameriško proti ogromnemu vplivu cerkve na pogrebe. Cerkev je npr. absolutno nasprotna sežiganju mrljev, dasi dnes tudi duhovniki vedo — če hočejo rabiti razum — da bo v nekaj desetletjih pokopa same mrljev posebno v velikih mestih odpravljeno, ker je sežiganje s higieničnih razlogov boljše, in pa, ker v obližju velikih mest manjka prostora za pokopališča, pa je treba grobove prejogo prekopavati.

Zveza proletarskih svobodomislecev za vpepeljevanje mrljev v Nemčiji ima 700,000 vpisanih in plačujočih članov. V to zvezo se sprejmejo samo osebe, ki so izstopile iz cerkve in ostale brezkonfesionalne. Zveza vrši močno protiverško propagando proti vsem priznanim religijam s pomočjo svojega časopisa, predavanj, razstav itd. Razpolaga z lastnimi domovi, z več lastnimi krematorijskimi lastnimi pogrebni društvami, ki razpolagajo s pogrebni avtomobili in izdelujejo krste, vence, mrlješko perilo itd. v lastni režiji. Enako nalogo vrši v Avstriji Zveza proletarskih svobodomislesev in društvo za vpepeljevanje mrljev "Ogenj".

Podpora otrokom v Angliji

Voditelji socialistov in unij v Angliji imajo v načrtu predlogo, ki določa državno podporo za otroke delavskih družin od rojstva do 15. leta. Načrt je delo posebne delavsko komisije, ki je proučevala življenske razmere in možnosti za njegovo praktično izvedbo dve leti. Podpora otrokom delavcem bi znašale sedemdeset milijonov dolarjev na leto.

Velika moč denarja v volilnih kampanjah

Enostranske koncesije Insullovin interesom

Nad 325,000 volilcev v Chicagu je glasovalo dne 1. julija na referendumu za takozvano trakcijsko ordinanco, ki določa spojitev kompanij, katere lastujejo cestne in nadulične železnice, v eno, in ta bi operirala tudi podzemsko železnico, kar se jo zgradi. Samo nekaj nad 58,000 glasov je bilo oddano proti.

Dan po volitvah je bilo pojasnjeno v listih čisto na kratek: Zagovorniki ordinanc so imeli na razpolago ogromna sredstva za finančiranje kampanje, med tem ko so nabrali protivniki le malo votov. Za prvimi so stali mogočni Insullovi interesi, ki lastujejo nadulično železnico ter skoro vse druge večnejše utilitne naprave v Chicagu in okolici. S pomočjo nove ordinance pride kontrola nad čikaškim transportacijskim sistemom popolnoma v roke Insullovi kompaniji. Kompaniji daje koncesije, kakršnih se ljudstvo niti ne zaveda, ker je pač požiralo v glavnem samo argumente v prilog ordinanci.

V agitaciji zanjo so npr. obljubljali podaljšanja obstoječih prog ter zgraditev novih v raznih krajih mesta, kar bo zapisilo več tisoč delavcev; nadalje, da eno vozino se bo človek lahko peljal bodisi s poliččem ali nadulično železnico, in se potem preselil z ene na drugo ne da bi ga stalno dodatno vstopo, oziroma le nekaj malega v slučajih transferiranja s cestne in nadulično železnico, ker bodo transferji veljavni za oba sistema, istotako za mnoge avtobuse, ki jih bo kontrolirala nova družba. To je navidezno velika koncesija, ali še večjo stvo rumunski kralj in še celo novi rumunski kralj Karol si je določil v sporazumu z vladom četrto milijono dolarjev letno plače, poleg tega mu seveda država vzdržuje tudi palače in skrbni za pokritje mnogih izdatkov, ki se nanašajo na krajevo "službo".

Predsednik ameriške republike nima niti polovico toliko plače, kakor njegovo veličančno velika koncesija, ali še večjo stvo rumunski kralj in še celo albanski kralj Zog ga prekaša.

"KANONFUDER" V ITALIJI SE MNOŽI

Prebivalstvo Italije je v temu prošlih dveh let naraslo za 850,000 oseb. Koncem decembra 1929 je imela že 42,363,000 prebivalcev. Vzlic te preobljenosti hoče Mussolini od Italijan, da rode kolikor močne veliko otrok, ker to znači po prebivalstvu večjo Italijo, mogočnejši armado in pa več volje za — razširjenje dežele, — na kratko, il duce hoče mnogo ljudi za "kanonfuder".

Francija za socialno zavarovanje

S 1. julijem je stopila v veljavno v Franciji zavarovalninska postava, ki vključuje vse francoske delavce, katerih plača znaša manj kot \$720 na leto (teh je ogromna večina ali okrog šest milijonov). Zavarovani so proti poškodbam, onečnosti, bolezni, in za pokojnino, katera nastopi s 65. letom. Penzija znaša od \$100 do \$150 na leto. Z bolniškimi in drugimi podporami so si francoski delavci priborili velik korak naprej v socialni posavdaji.

Evropska prizadevanja za carinsko unijo

Dne 1. julija je bila zaključena v Parizu v palači zunanjega ministra konference raznih evropskih državnikov ter trgovskih in industrialnih reprezentantov, na kateri so razpravljali o potih in sredstvih, ki naj bi dovedla do carinske unije evropskih držav. Vsi so naglašali, da je za rešitev evropske trgovine in industrije, ako se hoče uspešno braniti ameriški konkurenčni in mogočnemu ameriškemu carinskemu zidu, potreben gospodarski sporazum Evrope, ki bi dovedel do izenačenja denarne enote, transportnega sistema, predvsem železnic, poštnih storitev in v prvi vrsti, carin.

Dasi ta konferenca ni imela uradnega značaja, so govorili na njej vodilni francoski ter nekaj drugih državnikov, vsi izrajujoč željo, da si razbolele evropske države čimprej pomagajo iz krize s pomočjo carinske unije ter drugih dogovorov, s katerimi bi pospešile sodelovanje.

Ekonomika politika Italije

Taktika italijanske vlade je hraniti pri javnih delih, upravnih stroških, šolstvu itd., da "ostane čimveč denarja za obrambne namene", kakor sta pojasnila ob neki priliki vojni ter finančni minister. Mussolinijev propagandističen aparat napaja italijansko ljudstvo z vojno psihologijo, ki jo naperja sedaj proti Franciji. Njuni ekonomski interesi se precej krijojo, vrhutega hoče Italija več moći v Sredozemskem morju in sploh večjo veljavjo v svetu. Misli, da jo bo dobila, če enkrat natepe Francijo, ampak Mussolini se igra z ognjem, kar Italiji ne prinese koristi.

"DELAVSKI" KANDIDAT

Delavski tajnik James J. Davis, ki bo sedaj, ko kandidira za zveznega senatorja v Pensylvaniji, prepustil službo v Hooverjevem kabinetu drugemu, je dobil indorsiranje pennisylvanske delavske federacije in mnogih unijskih voditeljev, vključivši grobokopa U. M. W. John Lewisa. Koga Lewis indorsira, pač ne more biti delavski kandidat. Za Davisa, ki je sam milijonar, in za druge mašinske kandidate, je potrošila republikanska stranka v primarnih volitvah nad pol milijona dolarjev. Pričevali so jih kapitalisti, toda ker kapitalisti nič ne zaslужijo, so to vsoto dali delavci, četudi indirektno. V tem sistemu to ni čudno, čudno pa je, da delavci dajejo takim službenikom privatnih interesov tudi svoje glasove. Socialistični kandidat za zveznega senatorja v Penni je dr. Van Essen in za govorjenja James H. Maurer. Kdor noče vreči svojega glasu izkoriscenalcem, naj glasuje za ta dva in vse druge socialistične kandidate.

Kralj Karol bo dobil četrto milijona letno

Novi rumunski kralj Karol si je določil v sporazumu z vladom četrt milijona dolarjev letno plače, poleg tega mu seveda država vzdržuje tudi palače in skrbni za pokritje mnogih izdatkov, ki se nanašajo na krajevo "službo".

V prihodnji stevilki

Gospodarski razvoj sovjetske Rusije

Se še spominjate?

Kaj je vam ljubše, list, ki je prostituiran, ki udarja na strune hinavstva ter lažnive nepristranosti, ali list, ki se ne straši pisati resnico?

Proletarec vas ni nikdar navajal v službovanje kompanijam, niti nobenim drugim izkoriščevalcem.

Nikdar vam ni priporočal kandidatov, katere so postavili privatni interesi in jim prispevali milijone v kampanjah.

Proletarec ni klečeplazil z argumentom, da ker so tudi naši ljudje različnih verskih in političnih "prepričanj", bi morali vsem enako streči, kajti to morejo delati le prostituirani listi.

Proletarec je leta 1928 ponovno dopovedoval delaveem, da ga republikanci in demokratje s svojim "pivotom" in "prosperitetom" varajo, in sedanje razmere, sedanja kriza vam je v dokaz, da smo bili socialisti v pravem.

Če hočete čitati resnico, ako hočete videti razmere tako kakor so, ako si hočete razne delavske "prijetelje" in zajedalce ogledati v pravi luči, čitajte Proletarca, ki je vaš list in piše za vas od kar izhaja—torej četrto stoletje. Širite ga, pridobivajte mu novih naročnikov in čitateljev, ter nove člane Jugoslovanski socialistični zvezi!

Novice iz Eastern Ohio

Bridgeport, O. — Dne 15. junija je imelo druš. št. 13 SNPJ. piknik na "Veseli gori". Zabava dobra, neglede, da so imeli spodaj svoj piknik komunisti od National Miners Union. Kot običajno so se hvalili o uspehih in da je že vse organizirano v njihovi uniji. V rednici je naročno. Dne 28. junija sem prejel od F. J. Benderja poročilo, da je pristopilo teden prej v reorganizirano U. M. W. 370 premogarjev pri rovu No. 6 na Neffsu, ki je na glasu kot trdnjava komunistov. Kaj to pomeni? Tudi na Powhatan Point gre naprej za U. M. W. pod Howatovim vodstvom. Na Blaine in Lansingu bodo šli vsi v unijo ko hitro se začet obratom.

Na zadnjem shodu reorganizirane U. M. W. meseca maja, katerega so komunisti skupno z lewiscovci razbili, so komunisti delili letake, v katerih so naznani, da proglasijo 1. septembra generalno stavko premogarjev. Jedro letaka je napadanje Howatove administracije, in morda je to napadanje vzrok njenemu lepemu napredovanju med premogarji v eastern Ohio.

Vesela novica je, da je klub št. 189 SNPJ. na Blaine svoje aktivnosti obnovil v večji meri. Dne 4. julija je imel piknik. Sedaj se ukvarjajo s predpravami za konferenco, ki bo v nedeljo 24. avgusta na Blaine. Zborovanje bo dopoldne pri sodruži A. M. Bradleyju, piknik popoldne pa na farmi s. rekoč spi spanje pravčnega.

KAMPANJA ZA RAZŠIRJENJE "PROLETARCA"

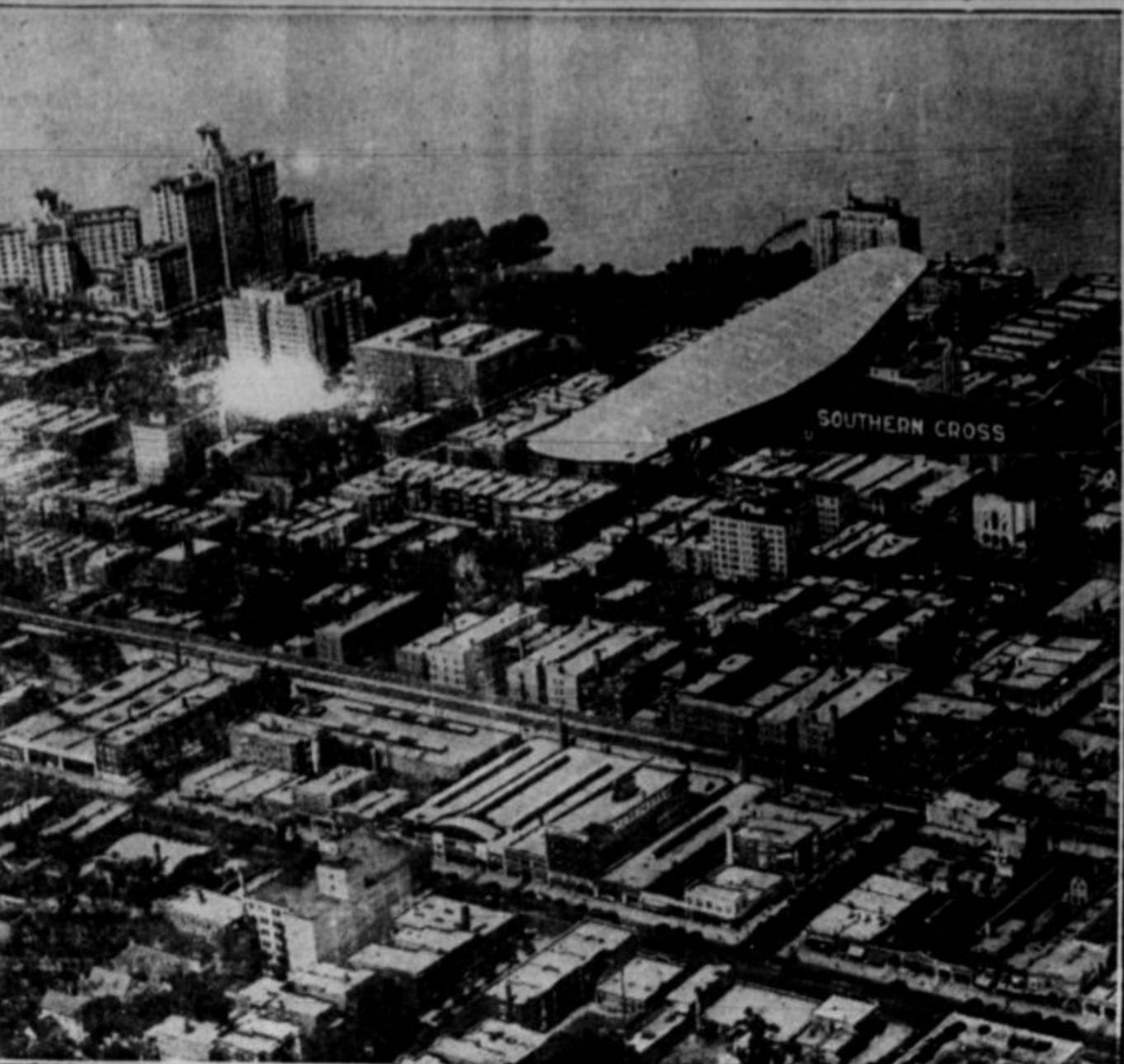
Cilj: Tri tisoč celoletnih naročnin, ki ga imajo doseči agitatorji "Proletarca" v letu 1930 do 31. decembra. To je "Proletarčev" jubilejno leto. Letos bo dopolnil svoje prvo četrstotletje svojega dela na polju delavske vzgoje in v borbi za delavska prava.

Vse naročne v izkazu so polletne. To je, vsaka celoletna naročnina je izkazana za dve polletni. Doštevajo se od izkaza do izkaza posameznim agitatorjem in skupno.

Prva vrsta števil znaci naročnine, ki smo jih prejeli od agitatorjev v preteklih dveh tednih, druga vrsta znaci naročnine prejšnjega izkaza, in tretja pa skupno število.

Sedaj poslanih Prejšnji izkaz Skupaj oba izkaza

Joseph Snay, Bridgeport O.	28	216	244
Jacob Rožič, Milwaukee, Wis.	5	123 1/4	128 1/4
Chas. Pogorelec, Chicago, Ill.	22	59 1/4	81 1/4
Janko Zornik, Detroit, Mich.	5	55 1/4	60 1/4
Martin Judich, Waukegan, Ill.	2	21	23
Frank Zaitz, Chicago, Ill.	2	19	21
Joseph Jereb, Kenmore, O.	21	—	21
John Rak Jr., Chicago, Ill.	5	13	18
John Teran, Ely, Minn.	4	14	18
Frank Podboj, Park Hill, Pa.	2	13	15
John H. Krasicnik, Sublet, Wyo.	2	12	14
John Vitez, Detroit Mich.	2	11	13
Anton Medved, Chicago, Ill.	6	6	12
John Jereb, Rock Springs, Wyo.	1	3	4
Mike Krultz, Willard, Wis.	4	2	6
Tony Simenc, Sheboygan, Wis.	1	7	8
Jake Rupnick, Sheboygan, Wis.	2	6	8
P. Banich, LaSalle, Ill.	2	5	7
Frank Cesen, Detroit, Mich.	3	3 1/4	6 1/4
John Koplenik, Mt. Oliver, Pa.	2	4	6
Frank Gregorin, Little Falls, N. Y.	2	4	6
Frank Lipar, Seward, N. Y.	6	—	6
Anton Zalar, Lloydell, Pa.	2	—	2
Nace Zlemburgar, Piney Fork, O.	2	—	2
Skupaj	133	598	731
Agitatorji v prejšnjih seznamih			828
Skupaj polletnih naročnin			1559
Skupaj celoletnih			779 1/2
Se manjka do kvote			2220 1/2

Aeroplani Southern Cross, katerega vodi Anglež Charles Kingsford-Smith, kot je bil na svojem poletu dne 2. julija nad Chicago. Preletel je Atlantik z Irsko, in nadaljeval iz New Yorka v Chicago ter dalje proti Pacifiku. Kingsford-Smith je s svojim aeroplano v družbi več drugih letalcev napravil pot okrog sveta, izvršil med drugimi uspešen polet v Avstralijo in je dosegel eden najuspešnejših letalcev na velike razdalje preko oceanov. Southern Cross je drugi aeroplani, ki je uspešno preletel Atlantik in Europe v Severno Ameriko. Bilo je mnogo drugih poskusov, vse neuspešni; nekaj letal je izginilo v Atlantiku in z njimi deset oseb, ki so dale življene v svojih prizadevanjih preleteti to morje z vzhoda na zapad.

Delavcem v Westmoreland county

Herminie, Pa. — Ali želite zabav? Imeli jo boste mnogo v nedeljo 20. julija na pikniku socialistične stranke Westmoreland county, v Bowser's Grove, vzhodno od Irwina ob Lincoln Highway. Ali vas zanimalo po vetru kakor ga sejejo njegovi nasprotniki, bi ta organizacija imela v svoji blagajni namesto četr milijonske imovine le še pajčevine.

Pravijo, da ima JPZ Sloga duhovnega vodjo v Sheboyganu. Ne verjamem, kajti "črnomšolec" je že v Milwaukee preveč. Ako bi glavni odborniki JPZ Sloga upošteli nasveteh parositov, to je, če se bi ravnali po vetu kakor ga sejejo njegovi nasprotniki, bi ta organizacija imela v svoji blagajni namesto četr milijonske imovine le še pajčevine.

Društvo št. 11 JPZ Sloga je sprejelo iniciativni predlog, najbrž po navodilu ljubiteljev četrt milijona, naj se glavni odbor odstavi! Med drugimi razlogi za odpoklic navajajo, "da je glavni odbor dokazal, da ne razume navodil sedme redne konvencije."

K temu bi jaz pripomnil le tole: Če bi glavni odbor dobro razumel ali vsaj želel razumeti navodila prošle konvencije, bi že davno podvzel kroke, da ustavi škodljive nasoke nazadnjškega elementa proti naprednemu članstvu na JPZ Sloga ter njenim naprednim idejam, in tako utrdil postojanko, katero so s trdnim delom zgradili naši vrli pionirji, med njimi tudi nekateri sedanji glavni odborniki!

Kaj naj članstvo stori? Ali naj brezbrizno gleda ta boj, ki podira in onemogača vsak napredni napredki naše dične JPZ Sloga? Ali naj še nadalje prenaša sramoteno svojih voditeljev, katerim je poverilo krmilo te vrle organizacije, da je vodijo, širijo in branijo?

NE! Pove naj bratom gl. odbornikom, da je že čas, da prijme sredstva, katera so jim na razpolago in naredi konec tem razdiralcem "Slogi".

Če se kdo izmed glavnih odbornikov čuti preslabega, da se bi bojeval za čast in dobrobit JPZ Sloga, katero zastopa, je bolje, da odstopi, kajti organizacija, ki ima slabice na krimili, navadno razpade.

Joe Vidmar, predsednik druš. št. 7 JPZ Sloga.

Z bojnega polja

Milwaukee, Wis. — Kot ste že videli iz poročil in raznih "ultimoatov", ki jih pošilja v svet tukajšnji "Obzor", se bije vroč boj med glavnim odborom JPZ Sloga ter lastnikom bivšega glasila in nekaterimi njegovimi pristaši. Cetno in prečudno pri tem je, da leta bombe in granate le z ene strani, te je, od bivšega glasila "Obzor" ter njegovih pristašev, medtem ko glavni odbor takoj poklicuje.

Na zadnjem shodu reorganizirane U. M. W. meseca maja, katerega so komunisti skupno z lewiscovci razbili, so komunisti delili letake, v katerih so naznani, da proglasijo 1. septembra generalno stavko premogarjev. Jedro letaka je napadanje Howatove administracije, in morda je to napadanje vzrok njenemu lepemu napredovanju med premogarji v eastern Ohio.

Vesela novica je, da je klub št. 189 SNPJ. na Blaine svoje aktivnosti obnovil v večji meri. Dne 4. julija je imel piknik. Sedaj se ukvarjajo s predpravami za konferenco, ki bo v nedeljo 24. avgusta na Blaine. Zborovanje bo dopoldne pri sodruži A. M. Bradleyju, piknik popoldne pa na farmi s. rekoč spi spanje pravčnega.

Anton Zornik. — Drugi dopis bo priobčen v prejšnjih številkah.—Ured.

Pot na Ambridge in Midway

Bridgeport, O. — Dne 28. junija sem se podal na Ambridge, Pa., po opravkih, in pa, da malo poagitim za Proletarca. Oglasil sem se pri Louis Uheriku, o katerem so mi domači povedali, da ga ni doma, ker je bila v rokah duhovščine in nekdaj salunarjev, zato nima potrebe in ne želi po pripeljati katerikoli.

Kulturna vzgoja naših ljudi povedala, da ga ni doma, ker je bila v rokah duhovščine in nekdaj salunarjev, zato nima potrebe in ne želi po pripeljati katerikoli.

Koncert so priredili cerkevni ljudje. Mislim sem, da bo vsled tega udeležba boljša, kajti če napolnijo cerkev in če se gnetejo v njej pri vsakem misijonu, čemu ne bi prišli na sem storil. Na Midwayju smo se ustavili pri rojaku Naglu,

Banovčev koncert v Duluthu

Duluth, Minn. — V nedeljo 22. junija je tukaj nastopal Svetozar Banovčev, tenorist ljubljanske opere. Koncert se je vršil v Community dvorani, ki je last tukajšnje slovenske katoliške fane. V njej je prostora za do pet sto ljudi, a prišlo jih je, žal, le kakih sedemdeset poslušalcev.

Koncert so priredili cerkevni ljudje. Mislim sem, da bo vsled tega udeležba boljša, kajti če napolnijo cerkev in če se gnetejo v njej pri vsakem misijonu, čemu ne bi prišli na sem storil. Na Midwayju smo se ustavili pri rojaku Naglu,

riton. Oba imata vsak svojo tehniko, svoje selekcije pesmi, in koncerti obeh so vredni, da jih človek čuje.

Jaz ne gledam pod čigavo avspicijo se vrši taka priredba, ker grem rad poslušati, kjer imam užitek. Vstopnina je bila samo 50c. Radi slabe udeležbe pri tej vstopnini niso bili peveci z dulutskim koncertom povrnjeni niti vožnji stroški, zato mu je dala cerkev dvorano brezplačno.

Rojaki, premislite nekoliko in darujte malo manj tam, kjer niste deležni nikakega užitka, pa potrošite rajše včasi kak dolar, če se vam nudi prilika posetiti koncert, kakor je bil Banovčev. Umetski kot je on in Šubelj, na nastopajo pogosto v naših naselbinah. Kadars posetijo, nam pokažejo lepoto pevske umetnosti, in s svojim predvajanjem narodnih pesmi nam osvežita spomine na našo mladost.

Seveda, potrebljeno je tudi, da so tisti, ki koncerte aranžirajo, preudarni, da ne bi priredili iger in šowov en teden pred koncertom, kakršen je bil Banovčev, pa bo udeležba večja. — J. K.

V nedeljo na piknik pullmanskega kluba

Pullman, Ill. — Le malokdaj pride Čikažani med nas, dasmo tudi mi "Čikažani" s skrajne južne strani. V nedeljo 13. julija priredi tukajšnji klub št. 224 JSZ. piknik v Wild Woods preserve na 127th St. in Michigan Ave. Kdor se pripelje s poulično železnicu, naj vzame State Street karo, katere vozijo do tega prostora. Zagotavljamo vas, da se boste med nama počutili v prijateljski družbi. Zabavali se bomo "po domače", kot na domači zabavi, in tudi s postrežbo vas bomo zadovoljili. — V.

"PROLETAREC" JIM UGAJA. Mnogo naročnikov piše: — "Proletarec mi ugaja." Priporočamo vsem, da pridobe v čitanje Proletarca tudi druge. Ugajal jim bo, kakor ugaja sedanjim čitateljem.

ZANIMIVA STATISTIKA O SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTVIH

Priobči jo Ameriški družinski koledar

Koliko je slovenskih pevskih zborov v Ameriki? Koliko koncertov so imeli od svoje ustanovitve? Koliko imajo pevcev? Koliko je moških, ženskih in mešanih zborov?

Koliko imamo dramskih zborov? Koliko predstav so imeli?

Koliko je slovenskih orkestrsov?

Koliko je slovenskih čitalnic in knjižnic, sole kakor je npr. slovenska mladinska šola v Clevelandu in spon vse organizacije v naselbinah, ki so aktívne na kulturnem polju, in sicer na sledenje vprašanja: 1. Ime. — 2. Leto ustanovitve. — 3. Število koncertov. — 4. Število dramskih predstav. — 5. Koliko imamo knjižnic slovenskih knjig? — 6. Koliko angleških in drugih? — 7. Koliko listov prejema?

Za podatke so prošeni vsi pevski in dramski zbori, knjižnice in čitalnice, sole kakor je npr. slovenska mladinska šola v Clevelandu in spon vse organizacije v naselbinah, ki so aktívne na kulturnem polju, in sicer na sledenje vprašanja: 1. Ime. — 2. Leto ustanovitve. — 3. Število koncertov. — 4. Število dramskih predstav. — 5. Koliko imamo knjižnic slovenskih knjig? — 6. Koliko angleških in drugih? — 7. Koliko listov prejema?

Glede orkestrom želi uredništvo podatke samo o tistih, ki sodelujejo na slovenskih kulturnih priredbah, kot pri koncertih, operetah in operah, in tako so slovenski.

DRUŠ. "SOSEDJE"

ŠT. 449 S. N. P. J.

V nedeljo 13. julija na

NEKOLIKO ZGODOVINE A. S. B. P. D. V FRONTENACU

Priredil ANTON ŠULAR.

Pravilno in na mestu je, da se v jubilejnem letu Proletarca spomnimo tudi društva in organizacij, katerim je služil ta list kot glasilo.

Eno teh je bilo tudi Avstrijsko slovensko bolniško podporno društvo v Frontenacu, Kansas. (Okrajšano, A. S. B. P. D.) Ker je ta organizacija na zatoku in ker je ona precejšen kos zgodovine naših prvih naseljencev v tem premogovnem okrožju, hočem tukaj na kratko podati obris njenega postanka in razvoja v kolikor se ga da posneti iz knjig in spominov starejših članov. Organizacija je bila na vrhuncu svojega razvoja v letu 1912, ko je štela 23 podrejenih društev, z okrog 1800 (osemnajststo) članov in članic. Meseca februarja tega leta pa je štela le še 9 društev, izven 72 članov in 50 vsega skupaj 122 članov, skupaj 122.

Postandl A. S. B. P. D.

Organizacija je stara blizu 40 let. Prvo društvo je bilo ustanovljeno 16. januarja 1892 v Frontenacu, Kans. Ustanovitelji so bili, kolikor je mogoče dognati iz knjig: John Jartz, Anton Roitz, Franc Mauser, Stefan Gracar, Jakob Rudolf, Franc Povh, Franc Drečnik, Josef Kreva, John Beli, Josef Bučar in Peter Meisnitzer. Razun zadnjega so bili vsi Slovenci; večinoma samci. Prvi predsednik je bil John Jartz, tajnik Fr. Drečnik, blagajnik Ant. Roitz. Izmed teh ustanoviteljev so danes živi še: John Jartz, star 79 let, Josip Kreva, 77 let, Fr. Mauser, 72 let in A. Roitz, 67 let. Bili so izmed prvih naseljencev v kansaškem premogovnem okrožju. Delali so v rudokopih že v Avstriji, in sicer v Trbovljah, Ljubnem, Zagorju ob Savi in Kefljah. Tam so že zapadli pomen organizacije in da je potrebna medsebojna pomoč. L. 1892 je že obstajalo v Frontenacu nemško podporno društvo, ustanovljeno l. 1890, h kateremu je spadal več zgoraj omenjenih rojakov.

Poslovni jek — nemčina.
Dasi so bili ustanovitelji ASBPD skoro izključno Slovenci, so vendar takoj upeljali

v društvo nemščino kot poslovni jezik. S seboj iz starega kraja so prinesli precej avstrijskega duha, ker je pač v onotnih revirjih prevladoval nemški jezik in "avstrijsko". Društvo so dali patriotično ime in sprejeli v pravila, da se sprejeme kot člane le Avstrije, ne oziraje se na narodnost. In res, ko je bila organizacija na višku, je štela okrog dve tretjini Slovencev in eno tretjino Nemcev iz raznih krajov Avstrije (največ seveda rudarjev iz gornjega Štajerskega), ter Italjanov iz Tirolskega.

Na društvenih sejah se je mnogo let razpravljalo skoro izključno v nemščini, četudi se je pripetilo, da so bili le Slovenci navzoči na seji. To je potem prišlo med našimi starejšimi Slovenci tako v navado, da se je večkrat čulo tudi na sejah društva S. N. P. J., ko je kak starejši član "naredil antrah" namesto "stavil predlog." Priznati se mora, da so se društva drugih, pozneje ustanovljenih organizacij, mnogo nauračila iz poslovanja pionirskega društva v ASBPD.

Društva v desetih državah

Društvo št. 1 v Frontenacu je leta 1896 sledilo druš. št. 2 v Chicopee, in to leto je bila organizacija tudi inkorporirana; tema društva je sledilo druš. št. 3 v Lichfield, št. 4 v Mineral, št. 5 v Weir City, št. 6 v Yale, št. 7 v Curranville, št. 8 v Fleming in poznejša leta št. 9 v Radley, št. 10 v Jenny Lind, Arkansas (to je bilo prvo društvo izven Kans.), št. 11 v Breezy Hill, št. 12 v Cherokee, št. 13 v Adamson, Oklahoma, št. 14 v Maynard, Ohio, št. 15 v Pittsburgh, Kansas (to društvo je obstajalo izključno iz tirolskih Italjanov in Nemcov), št. 16 v Franklin, št. 17 v Carney, Iowa, št. 18 v Winter Quarters, Utah št. 19 v Black Diamond, Washington, št. 20 v Ely, Minnesota, št. 21 v Witt, Ill., št. 22 v Huntington, Arkansas, in št. 23 v Pleasant Valley, Pa.

Danes obstoje še društva v

Od 1800 članov, katere je imelo v 23 društvi v 10 državah, ima sedaj samo še 122 članov v 9 društvi, razen enega vsa v Kansasu

sledenih naselbinah: Frontenac, Cockerill, Mineral, Weir City, Yale, Fleming, Franklin, Breezy Hill (vsota v Kansasu) in društvo v Witt, Ill., vseh skupaj je bilo, ko to pišem, 122 članov in članic, kot že omenjeno.

Sistem vplačevanja in podpora.

Prvo društvo je bilo ustanovljeno na podlagi vplačevanja 50c na mesec od člana za bolniško podporo, ki je znašala \$3 na teden ali 50c na dan, razen nedelj. Za posmrtnino je plačal vsak član 50c, in to le takrat, kadar se je pripetil smrtni slučaj. Prvi umrl član je bil John Selak doma iz Notranjskega, ki je marca 1893 izvrnil samomor.

Tako v začetku so upeljali sistem, da so soproge članov, ki so pristopili v društvo, avtomatično postale tudi članice za posmrtnino, brez da bi plačevalke kake prispevke. Kadar je toraj ušla žena člana, se je ravno tako plačalo smrtnino kot za moškim članom, in vsak moški član je moral plačati 50c brez ozira, če je oženjen ali ne. Seveda ni ta sistem ugagal samskim članom, toda klub temu se je to prakticiralo do leta 1908, ko so pravila v toliko spremnili, da tudi članice plačujejo po 25c na mesec za posmrtnino, ki je potem znašala stalno \$300 za vse člane in članice. Bil je potem stalni mesečni asesment v smrtniški sklad. Pozneje se je apsijalo tudi starostno lestvico za smrtniški sklad. Ko je članstvo pričelo rapidno naraščati, se je smrtnina zopet znižala na \$150, kar je še vedno delovala do leta 1912, ko je bil "Glas Naroda". S 1. jan. 1912 pa je postal društveno glasilo "Proletar", ki je ostal ves čas do konca leta 1916, toraj 5 let. To je bila pač posledica mogočnega razmaha socialistične misli v Crawford okraju omenjenega leta. Od leta 1916 dalje pa sploh nimajo glasila. Letni računi in take stvari se pošiljajo direktno društvu.

V letu 1910 si je organizacija zgradila svoje poslopje v Frontenacu, ki je bilo okrog \$7000. Spodaj je prostor za trgovino in v drugem nadstropju je prostorna dvorana. Prostori za trgovino imata v njem Italijanska kooperativna zadruga in Slovenski zadružni

poro takoj na sejah plačevala v gotovini. Ako je mesečni asesment presegal bolniško podporo, so preostalo sveto poslali gl. blagajni; v nasprotnem slučaju so pa doplačali iz gl. blagajne.

Organizacija je ves čas posojala denar na posestva svojih članov. In vkljub krizam, ki so se ponavljale od časa do časa, ni bilo nobene izgube na takem investiranju.

Letne konvencije.

Vsako leto enkrat se je vršilo skupno zborovanje po društvenih zastopnikih. Na teh zborovanjih se je volil gl. odbor za eno leto in reševalo so se druge važne stvari. Tako zborovanje je trajalo po endan. Prva večja konvencija se je vršila 1. 1910, ki je trajala več dni. Sedaj se zopet prakticira letno zborovanje in voli na tem zborovanju gl. odbor za eno leto. V sedanjem gl. odboru so: pred. Martin Oberžan, tajnik Louis Breznikar, blagajnik Fr. Starčič. Nadz. odbor: Jakob Cukljati, Anton Kotzman in Vinc. Esgoršek. Porot. odbor: Jos. Tramte, Mike Papeš in John Kruščić.

Glasila A. S. B. P. D.

Organizacija se je brigala le za podporo svojih članov, vendar je ves čas v njej prevladoval napredni delavski duh. Prvo društveno glasilo v letih 1910-1911 je bil "Glas Naroda". S 1. jan. 1912 pa je postal društveno glasilo "Proletar", ki je ostal ves čas do konca leta 1916, toraj 5 let. To je bila pač posledica mogočnega razmaha socialistične misli v Crawford okraju omenjenega leta. Od leta 1916 dalje pa sploh nimajo glasila. Letni računi in take stvari se pošiljajo direktno društvu.

V letu 1910 si je organizacija zgradila svoje poslopje v

Frontenacu, Cockerill, Mineral, Weir City, Yale, Fleming, Franklin, Breezy Hill (vsota v Kansasu) in društvo v Witt, Ill., vseh skupaj 122 članov v 9 društvi, razen enega vsa v Kansasu

pogrebni zavod. Poslopje je v velikem številu. N. pr. društvo last organizacije, in št. 15 v Pittsburghu, Kans.,

dvorano rabijo razna društva obstoječe iz tirolskih Italjanov (ki so vsi kolikor toliko razumeli nemščino) in nekaj Nemcev, je v celoti odstopilo.

Od leta 1912 do 1. 1916, to je v 4 letih je organizacija nazadovala od 1800 članov, na 585 članov. Mladinskega oddelka, kot ga imajo večinoma vse druge organizacije, ni nikdar uveljavljala. Bilo je tudi premalo agitacije za pridobivanje novih članov, ko je bilo polje še ugodno za to. Največjo konkurenco so pa delala novoustanovljena društva SNPJ s svojo mlado agitacijsko silo.

Važnost financ.

Zastoji in potem nazadovanju Avstrijskega slovenskega bolniškega podpornega društva je bilo veliko krivo tudi to, da se mu ni skušalo ustvariti močno finančno podlogo. Največjo blagajno je imelo 1. 1912, z vsoto \$15,000. Ases-

Vzroki nazadovanja.

Vzroki nazadovanja organizacije so različni. Eden je pač ta, ker se ni znala prilagoditi spremnajočim se razmeram. Do leta 1908 se sploh ni sprejemalo v organizacijo društev in članov izven Kansasa. Sele potem se je pričelo z ustanavljanjem nekaterih društev po različnih državah izven Kansasa. Ustanovili so jih pač člani, ki so šli za delom drugam. Nekako leta 1911, ko je bil izvoljen za gl. tajnika John Cerne iz Breezy Hill, se je pričelo uvajati slovenščino kot uradni in poslovni jezik. Člani drugih narodnosti so se s tem utrili vrezirane, in odstopili so

Dr. Andrew Furlan

ZOBODRAVNIK
vogal Crawford and
Ogden Ave.

(Ogden Bank Bldg.)

Uradne ure: Od 9. do 12. dop., od 1. do 5. popoldne in od 6. do 9. zvečer. Ob sredah od 9. do 12. dop., in od 6. do 9. zvečer.

Tel. Crawford 2893.

Tel. na domu Rockwell 2816.

menti so bili nizki, podpore razmeroma visoke in v takem sistemu je dotok v rezervni sklad onemogočen.

Drugi vzrok nazadovanju te pred desetletji mnogo obetažeče organizacije je v hiranju naselbin v premogovniskem okrožju Kansasa, društva v drugih državah pa ji niso mogla dati vitalnosti. Temeljni razlog seveda je, da v kritičnih časih ni bila v stanju drastično spremeniti svoj zavarovalniški sistem. Naslanjala se je z malimi spremembami vedno na sistem, ki ga je uvedla ob svoji ustanovitvi pred 38. leti.

POLOM "NESTRANKARSKIE POLITIKE".

Prvič po dolgih letih se je začelo v unijah jače gibanje proti "nestrankarski politiki", ki jo vodi oficijelna A. F. of L. Union v Minnesoti se ji bolj in bolj upirajo. Unije v Philadelphia so sodelovanjem socialističnih ustanovil Labor Party, ki bo poseglava v lokalne volilne boje s svojimi kandidati.

ZA UDOPNOST V POLETJU.

"Winnipeg, Man. — Sedaj uporabljaj prvo steklenico, pa sem že sposabil." — **TRINERJOV GRENKO VINO**

čudovita tonika za želodec. Spom dobro in zabasnoti ni več; upan, da tudi glavolob kmalu izgine. — A. Brezner."

Ako želite udobnost polej in se rešiti želodčnih nerdenosti, slabega appetita, zaprtja v drugih neredov, jemljite Trinerjevo grenko vino redno v malih količinah. V vseh le-karnah. Dept. 27.

Prva Jugoslovanska restauracija DOMAČA KUHINJA

Otto and Jerry Miškovsky, lastnika.

4047 W. 26th Street

Se pripravlja Slovencem v poset

SLOVENCEM PRIPOROČAMO KAVARNO MERKUR

3551 W. 26th St., CHICAGO, ILL.

(V bližini urada SNPJ in Proletarca.) FINA KUHINJA IN POSTREŽBA.

KARL GLASER, lastnik.

Dr. Otis M. Walter
ZDRAVNIK IN KIRURG 4002 West 26th Street, CHICAGO, ILL.

V uradu od 1 do 6. popoldne, v torek, četrtek in petek od 1. pop. do 8. zvečer.

Tel. LAWNDALE 4872. V FRANCES WILLARD BOLNIŠNICI od 9. do 10. dopoldan o torkih, četrtekih in sobotah.

FENCL'S RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 S. Lawndale Ave., Chicago, III.

Tel. Crawford 1382.

Pristava in okusna domača jedila. Cone zmerne. Postrežba točna.

Cone zmerne. Postrežba točna.

Pristopajte k SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI.

Naročite si dnevnik

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00.

Ustanavljajte nova društva. Deset članov je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILL.

MOŠKE OBLEKE

100% IZ ČISTE VOLNE

\$16.50

LAWNDALE CLOTHING HOUSE

3649 West 26th St., blizu Lawndale

ŠTIRI KNJIGE CANKARJEVE DRUŽBE ZA \$1

in 10c za pošiljalne stroške.

Pošljite naročilo Proletarcu.

Velika izbira raznih drugih knjig.

Pišite o cenik, ali pažite na onega, ki izide od časa do časa v Proletarcu.

CENIK KNJIG JE PRIOBČEN V TEJ ŠTEVILKI.

UREDNIK ENAKOPRAVNOSTI, ali vihar, ki ne more ugasniti bakijo razuma

Pi

PROLETAREC

List za interes delavškega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.
Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

NAROČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. — Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za pribičev številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

Address.

PROLETAREC

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Telephone: Rockwell 2864.

54b

PRAVLJIČEN KRALJ

Če bi človek bral povest o prestolonasledniku in poznejšemu kralju, ki je bil pustolovec prvega reda, ki je razsipal ljudski denar v igralnicah in s "priateljicami", ki je pustil ženo, katero je dobil na prijateljskem dvoru, in se oženil nato s plebejko, ko je končno zapustil tudi to in si našel tretjo, in potem na sodišču zatrjeval, da otrok, ki ga mu je rodila druga žena, ni njegov otrok, in ko bi brali, da je končno kralj obsolil svojega sina in ga izobčil iz dvora, ter mu s posonim dekretem odvzel pravico do prestolonasledništva, ko bi nadalje brali, kako se je "izgubljen sin" končno navelčil ravanja in veselja ter raznih ljubic v drugih deželah in začel po smrti svojega očeta misliti na povratek, in nikako je nekega dne prišel v glavno mesto svoje rojstne dežele z aeroplonom in nekaj ur pozneje ga je parlament ponalogu vlade že proglašil za kralja ter pri tem odstavil od kraljevske sarže njegovega devetletnega sina, in ko bi potem še čitali področnosti, kako se je pred dvorom zbrala množica 200.000 ljudi ter vrskala in pozdravljala novega kralja, povrnjenega "izgubljenega sina", bi rekli, da, to je res zanimiva povest, toda ni resnična. In ko bi še brali, kako je ta kralj izdal dekret, da ni bil nikoli odstavljen, nikoli izgnan in nikoli izobčen iz dvora, nikoli razporočen, in da njegov devetletni sin ni bil nikoli kralj, bi rekli, hm, ta pisatelj preveč fanatizira. Je že prav, da ima domišljijo, toda vse, kar je prav!

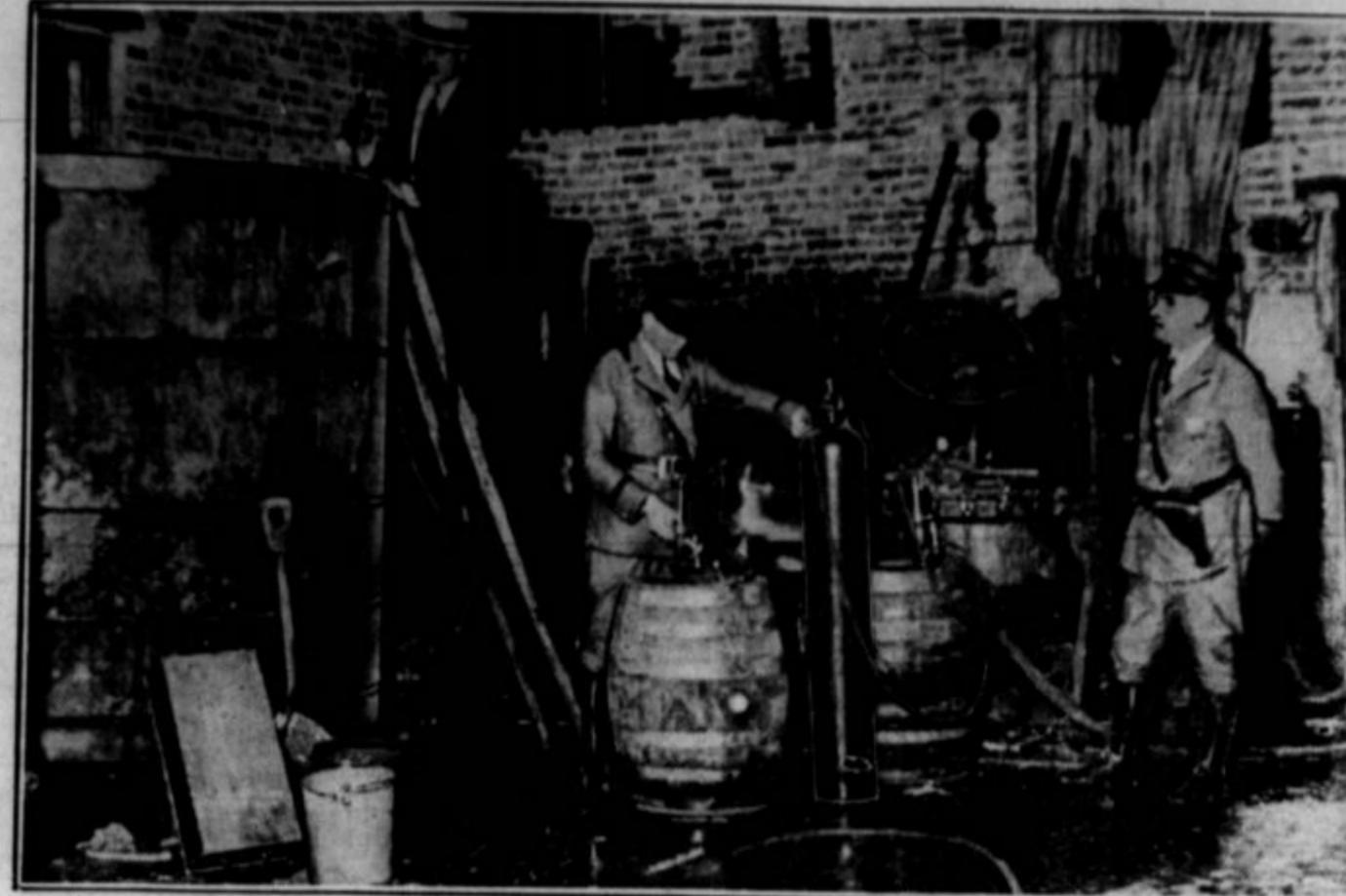
Pa vendar, tako povest se je v vseh podrobnostih resnično dogodila in je še v teku kajti zadnje poglavje ni še začeto. Ta srečna dežela je Rumunija, kjer je bil do prednjek leti še fevdalni sistem, in kjer so kmety še zmerom pohlevni in nevedni, gospodje pa žive kolikor mogoče visoko gosposko življenje na račun tistih 200.000 delavcev, kmetov in klerkov, ki so pozdravljali novega kralja, in pa nekaj milijonov onih, ki radi oddajnosti niso mogli v Bukarešto, toda v mislih in javno so izrekli lojalnost novemu kralju. Tudi cerkev ga je blagoslovila in potrdila njegov dekret, da njegove razporoke sploh niso bile razporoke. S tem je greh izbrisani, ker ga prav zaprav nikoli ni bilo. Zares čudne reči se gode v Rumuniji.

"BUMI" SO NEZAŽELJENI

Od kar je v Chicagu nekakšna kampanja za čiščenje mesta, se je policija lotila najbolj tistih brezposelnih delavcev, ki so brez doma, "brez stalnega bivališča" in brez sredstev. Svoji mizeriji se taki ljudje nekako privadijo; kadar ne iščejo dela, polegajo po parkih, čez noč pa si najdejo ležišče v kakih podrti ali zapančeni hiši, v zapančenih bivših delavnkah, v vagonih, na prostem ali kjer sploh mogoče. Tak človek je po definiciji družbe "hobo", "vagabund" in "bum". Policaj ali detektiv v Chicagu ga najde v Grant ali kakem drugem parku, ali kjer koli v mestu, in ga vpraša: "Jack, kaj je tvoj poseb?" Brezposelnim pove, da je manualni delavec, klerk, tesar ali kar že. "Kje delaš?" Odgovor se glasi, da nikjer, kajti dasi se zelo prizadeva dobiti delo, nima uspeha. "Kje stanuješ?" Tu pa se prične težava. Lahko se zlaže in pove naslov "kakega poslopja, kjer se dobe "sobe", oziroma postelja za 25c na dan, oziroma čez noč, toda policaj ugane, da se mu brezposelnici laže. "Od kje si prišel?" In brezposelnim prizna, da je iskal delo v Pittsburghu, v Daytonu, v Milwaukeeju itd. "Glej, da se do večera izgubiš iz mesta, drugače te zapremo v prisilno delavnico," se glasi policijskega ukaz. Policijski načelnik pa je nedavno razglasil: "Hobotje, bumi in vagabundi v Chicagu niso dobrodošli. Iztirali jih bomo tako hitro kakor bodo prihajali."

Vprašanje je, kje sploh hočejo take ljudi? In končno, kdo je kriv njihovega padca? Je nekaj takih med njimi, ki bi si morda ob eni ali drugi prilikri lahko pomagali, toda večina je omagala vsled razmer, ali pa bila vržena na cesto. Ko si ob delo in ob vse postaneš "bum" in povsod ti zapirajo vrata.

PIVOVARNE POD REŽIMOM PROHIBICIJE

V Chicagu je v neki garaži na 2021 S. Racine Ave., razpočila bomba, ali kar je že bilo, ki je napravila v sosedstvu mnogo konfuzije, pritekla je potem še policija, in "dognala", da to sploh ni bila garaža, nego mala pivovarna. Pravi lastniki garažne "opreme" so neznani, je izjavila policija kmalu po eksploziji.

Jože Merton:

Razvoj slovenske naselbine v Detroitu

KONEC.

Napredna naselbina.

Detroit je postal prava Meka za začeljene in tudi ne. Ustanovil se je tamburaški in pevski zbor; pričeli smo graditi "Radnički dom". Pri gradnji tega doma se je pokazalo, kaj delavska sloga lahko doseže. Plačalo se je le zemljišče ter material, a zidarsko, kleparško (plumbersko) in drugo delo so člani vse sami brezplačno naredili. Ni bilo razlike med Srbi, Hrvati in Slovenci. Delali smo vsi za kar je bil kdo sposoben. Poverilo se mi je nadzorstvo gradnje, narediti načrte, pogajati se za material itd. Pomagal mi je Sava Miroslavjević.

Uspeh složnega dela za Radnički dom.

Delali smo vse večere, ob sobotah popoldne, nedeljah, in mnoge delavne dni. Tesarji in mizarji so delali okna, vrata, pozornico, drugi kopali temelj. Ko so bile stene dozidane, smo naredili streho, strop in polagali tla. Cementne stopnice, barvanje in vse drugo so naredili člani sami. Dom je stal s stavbičem vred niti polnih 4 tisoč dolarjev, dočim so hoteli imeti kontraktorji 20.000 dollarjev za stavbo z istimi načrti ...

Razdirajoči vpliv vojne.

Radnički dom je bil do svestne vojne pravo svetische jugoslovanskega delavstva v Detroitu. Ta je imela svoj vpliv, kakor povsod, tudi za nas Jugoslovane. Fraza Cvetkova "Mir za vsako ceno, doli z orojem", je dobila strastne pristaše. Sloga med jugoslovenskim delavstvom je bila konec. Klub št. 114 je nekaj časa odbijal napade, končno se je moral izseliti iz Radničkega doma. Razpad Avstro-Ogrske in boljševiški val iz Rusije je vplival na razočarane elemente: Hrvatski frankovci in drugi Avstrijaki so pristopali trumoma k udušenju, ter počeli napovedovati revolucijo, katera je po njihovi prerokbi že čakala nekje za vogalom. Propagirale so se le bombastične fraze o zrelosti proletarijata za socialno revolucijo, ki ima nastopiti takoj drugi teden. Vsi tisti, ki se niso strinjali z evangelijem takratnih voditeljev so bili izključeni, 34 po številu. S temi izključenci se je organiziral klub št. 210, kateri je zopet po intrigah in po nemarosti nekaterih propadel.

Novo vodstvo.

Gospodarji Radničkega doma so postali bivši kraljevaši, frankovci, butlegarji, kotličkarji in elementi, za katere je vedno delavska kriza, če delajo tvornice tudi s polno paro. Vsak, ktor se ne strinja z njihovim komunizmom, je nазвan s kontrarevolucionarjem in delavskim izdajnikom. De-

lavi, ki so žrtvovali čas in denar in so ostali zvesti principom znanstvenega socializma in Soc. stranki, nimajo dostopa v Radnički dom.

Težkoča kluba št. 114.

Cudim se klubu št. 114, da je mogel še toliko uspevati v okolčinah, v katerih se je nahajal. Brez svojega lokala, v največjem komunističnem vrtincu med Jugoslovani v Ameriki. Charley Novak je prijel shode in privatne sestanke z zaupniki in demagogi, katerih na žalost je bilo tudi med Slovenci precejšnjo število. Intrigirali so na vse načine, da bi učnili klub in posamezne aktivne sodruge diskreditirali ter otežkočili agitatorjem širjenje Proletarca. Kljub vsem zaprakam je bil list precej razširjen med detroitskimi Slovenci. "Delavska Slovenija", poznejši "Delavec", se je z vso silo zaganjal v našo naselbino. "Delavec" se je preselil iz Chicaga v Detroit. Hoteli so napraviti iz "Delavca" lokalni list, a ni jim uspelo. "Delavec" je po kratkem življenju sramotno propadel.

Aktivnosti sodrugov.

Člani kluba št. 114 so zelo aktivni tudi v podpornih društih. V organizaciji "Slov. Nar. Dom" igrajo važno vlogo in upati je, da se ne bodo pustili izigrati, kot se je zgodilo pri Radničkem domu in House of Masses, kjer so edino socialisti zrtvovali svoje energije in težko prislužen denar, za nagrado so pa bili vrženi na cesto. Priporočali bi sodrugom, da naj bodo opreznii tudi pri S. N. D. da ne bo razočaranja.

Nekaj o Detroitu.

Mesto Detroit šteje danes precej nad 1.000.000 prebivalcev brez Highland Parka in Hamtramcka. Imenovana mesteca sta bila pred leti pred mestja, danes sta v sredini Detroita, kar se dobi malo kje na svetu. Detroit, Highland Park in Hamtramck se imenuje Greater Detroit, ki šteje čez 2 milijona prebivalcev.

Detroit ima 12 samostojnih avtomobilskih družb, 6 Autotruck kompanij, dve kompaniji specializirati samo za motorje, 20 podjetij za auto ogrodja (auto bodies), tri za priklopne vozove (trailers), 86 za avtomobilske dele in 580 raznih drugih industrij. Ima 220 mestnih ljudskih šol, 12 srednjih šol, 14 višjih šol, 7 kolegijev in eno univerzo, a ta na žalost je jezuitska. Ima dve glavni knjižnici z 20 podružnicami.

Konzultate imajo tu: Argentina, Belgija, Danska, Francija, Britanija, Grška, Kolumbija, Guatema, Honduras, Italija, Meksiko, Nizozemska, Poljska, Panama, Španija in Turčija. V mestu je 102 večjih zborovalnih dvoran, brez cerkevnih in hotelskih, in 18 javnih bolnišnic.

Za čast božjo je tudi dobro preskrbljeno, za kar se trudi 28 raznih protestantovskih, 65 katolških in 3 židovske cerkve. Hrvatska in Kranjska nista všeti.

Municipalno lastništvo.

Cestne železnice, auto busi in vodovod so last mestne občine. Plinske in električne naprave lastujejo privatne kompanije.

Strokovne organizacije so zelo šibke. Niti delavci stavbene industrije niso dobro organizirani. Avtoindustrija je brez strokovne organizacije. Komunisti, ki so najjačji med naseljenicami, se zdaj kavajo med seboj. Med domačini so komunisti zelo redki. Radnički dom je sedaj last komunistične stranke in je v bankrotom stanju. House of the Masses je tudi v privatnih rokah.

Soc. Labor Party je tu že dalj časa zelo šibka. Največ ima pristašev med Banatčani in Bolgari. Tudi ti so se pocepili v dve frakciji — v pristaše stare S. L. P. okoli Radničke Borbe v Clevelandu in v Industrialiste, ki izdajajo svoje glasilo "Industrialist" v Detroitu. Kregajo se, kdo je bolj čist.

Soc. stranka.

V Soc. stranki so najboljje zastopani judje, za njimi Slovenci oz. Jugoslovani. Domičnov je zelo malo. V zadnjem času se tudi ti bolj gibljejo.

Polej za soc. seme je tu zelo pozornost javnosti radi spisarja. Treba je le dobrih sejalcev. Ledino smo razorali vah, katerega je predložil čimski stari. Trudni smo, želimo kaškemu magnatu Samuelu Insullu, (spodaj na sliki), ki ko vnemo nadalje kot smo mi se je tedaj nahajal na konvenči, pa bo obrodilo obilo cijil začetnikov elektrotehnike. Zapomnijo naj si pa, ne ter utilitne industrije v socializmu in zabava, ampak v Berlinu. Insull se poslanikov pak delo — trdo delo. Prigorov ni dopadel, in ga urgiral, praviljeni morajo biti tudi na zavodne in slednje v času drug drugemu kot že od vekomaj. Prav tako dogodiljajo in dogodki sestavljajo v človeštvo. Popularni izreki kot n. pr.: "Nič novega ni pod solncem", ali: "Svetovna zgodovina se ponavlja," so pečat tega naziranja.

Temu sliki na vrhu je Frederick M. Sackett, ameriški poslanik v

John Terčelj ponesrečil

V Strabane, Pa., se je pri delu ponesrečil sodrug John Terčelj. Podzidaval so neko hišo, ko so se podstavki izmaznili in je pri padcu zadeo Terčelja tako zelo, da mu je zlomilo nogo. Zdravniki si pridevajo, da mu nogo ohrani. John leži v bolnišnici v Canonsburgu. Dasi ima številne nasprotnike poleg še bolj številnih priateljev, mu vsi skupaj žele čimprejšnjo okrevanje, ker ga spoštujejo kot človeka in kot aktivnega delavca. Mi izrekamo enako iskreno željo, in z nami vsi drugi sodruži po naših naselbih.

Izlet Čikažanov v Waukegan

Chicago, Ill. — Čikaški sodruži so v somišljjenki že dolgo niso priredili večjega izleta v Waukegan, zato so se odločili, da pridejo na piknik kluba št. 45, ki se vrši v nedeljo 27. julija. Vzeli bomo posebno kar North Shore železnice. Prijava sprememajo John Rak, Anton Garden in Chas. Pogorelec. Kara odpelje iz Chicaga okrog 11. dopolne. Nekateri so navstovili, da bi vzi v avtobus, toda ker so zvezčer ceste prenartpane, bi bila vožnja z busom počasna. Zato smo se odločili za vlak. — P. O.

CENZURIRAN POSLANIK

Na sliki na vrhu je Frederick M. Sackett, ameriški poslanik v Berlinu, ki je nedavno vzbudil

polno pozornost javnosti radi spisarja o utilitnih napravah.

Pomislil naj, da starci delovali za idejo socializma, ki ne želi življenja človeške glave.

Utekelj jo je grški filozof Aristoteles (384 do 322 pr. Kr.) in do začetka 19. stoletja je ostala bistveno neizpremenjena prav tako,

kot je ostalo neizpremenjeno naše celotno sestavljajočo naziranje. Ta znanost o oblikah človeškega mišljenja je izšla iz treh osnovnih načel, ki jo najbolje označujejo.

Prav tako, kot motri preiskovalni sodnik obtoženec iz oči, ga "identificira", da se izogne ne-

gotovostim in nasprotstvom, tako je pričela ta logika z ugotovitvijo identitete pojma, s katerim je hotel operativni.

Zato je postavila za prvo načelo — načelo o istosti (identiteti), ki se glasi sledi: A = A, t. j. vsaka stvar, vsak bitje je samemu sebi enako; ima se in le sebi lastno individualnost. Jasneje povedano, pravi ta stavek: "Zemlja je zemlja; država je država; kapital je kapital; socijalizem je socijalizem."

Iz tega sledi drugo načelo, načelo proti-slova: A ne more biti A in ne — A. Ali po našem danem primeru: Zemlja ne more biti zemlja in ognjena krogla; država ne more biti država in anarhija; kapital ne more biti kapital in beda; socijalizem ne more biti socijalizem in individualizem. Nasprotstv

PAVEL DOROHOV:

SIBIRSKI PUNT

Ruski roman iz dne državlanske vojne

Prevedel Ivan Vuk.

(Nadaljevanje.)

Dimitrij se smehlja značilno in reče mimo grede:

"Obveščen sem o tem, ali nimam še poročila o podrobnostih. Tam je vendar tisti ... kako se že imenuje . . ."

Pop ga gleda spozljivo.

"To mora biti visok uradnik, ako dobiva poročila!"

"Mislite gotovo Ivana Bodriha, ki je bil od kmetov poslan, da poišče novo naselbino?"

"Zdi se mi, da se tako piše. Ali povejte mi, kako se vam je posrečilo, da ste prišli iz vasi?"

Pop se smeji.

"O, to sem naredil zvito. Šel sem skozi vas, kakor na sprehod. Ko sem bil pa iz vasi, sem bežal, kar sem mogel."

Dimitrij se smeje. Čuti, da ga drži duhovnik za neke vrste predstojnika. Potrkal ga je po kolenih in rekel v glasom, v katerem je zvenelo priznanje:

"Izborno ste naredili."

Popa je to navdušilo.

"Pomislite, gospod — drughal si je izmisli la celo revolucionarni štab!"

"Kaj pravite!"

"Da, da. In kolovodje so — on sam, ta Ivan Bodrih, potem Jakov Liskin in Peter Molodih — sami neotesani, neumni kmetje."

Dimitrijevo navdušenje je resnično.

"Čudovito."

"Da, da, kmetom treba pošteno naviti uše sa."

Stražmojster se je približal.

"Ali ste že slišali, da ne daleč od tod, kaki sto vrst od vasi, terorizira Petruhin s svojo toplo ves kraj."

"Vem."

Dimitrija je stalo mnogo truda, da je počakal, dokler stražmojster ne začne sam govoriti.

"Pasje življenje je to! Sploh se ne ločimo več od sedla. Dan in noč nas podijo okrog. Malone vse vasi se puntajo. In ta Petruhin je kakor živ hudič!"

Dimitrij ga pomirjuje.

"Bomo tega hudiča že kmalu ukrotili.

Vojak ju je zopet pustil sama.

Kočija je z bičem pokazal pred se.

"To je vas."

Dimitrij pokliče stražmojstra.

"Mislim, da bi tistar uredili takole: ostanite s svojimi ljudmi tukaj ob parobku gozda, jaz pa grem sam v vas. Nič se ne ve, če ni kakšne zasede, če gremo takoj skupaj. Zato je boljše, da grem najprej sam."

Predlog ugaja.

"Imate prav, ker se ne ve, koliko pušk imajo. Res je, nas je dvajset mož, ali vsekakor — previdnost je vedno dobra. Ali kako boste vi sami z njimi govorili?"

"Ah, na to sem pa navajen. Bom že stvar uredil."

Stopi iz kočije in izplača kočijaša.

"Tudi vam, velenčastiti, bi svetoval, da tu počakate. Nepotreben je, da vidijo kmetje, kako se vračate v vas. Zvezčer, ko se stemni, greste lahko domov po ovinkih."

Pop je soglašal.

Pred vasjo stojita dva brkasta kmeta s puško.

"Kdo si? V kakšnih zadavah?"

"Z vašim štabom moram govoriti."

"Sta—a—a—bom? In zakaj hočeš štab?"

"To povem vašim ljudem v štabu. Potrebujem Ivana Bodriha."

"Ivana Bodriha? To bi takoj povedal. Z Ivanom lahko govorš. Ali počakaj, morava se posvetovati."

Kmeta stopita na stran in šepetala nekaj časa.

"Idi, Stefan te spremišta."

Prišla sta pred vojaški urad. Pred vhom je stala množica oboroženih ljudi. Bili so tu mračni in prijazni obrazzi.

Gledali so prihajajočega radovedno.

"K Ivanu Bodrihu. Nekdo iz Kamenska najbrž."

Množica se je razstopila.

"Stopi tja, imajo ravno sejo."

Dimitrij spozna takoj velikega, črnega kmeta, ki je na parobrodu pripovedoval, da je vladala zoper zemljo veleposestnikom nazaj.

"Ivan, nekdo želi govoriti s teboj. Pred vasjo smo ga prijeli."

Bodrih je pazljivo gledal na Dimitrija.

Dimitrij se smehlja.

"Ne poznaš me več, sodrug Bodrih?"

Bodrih se počasi domišlja.

"Zdi se mi, resnica ... bili smo na paro-

S pota na obisk v domovino

Piše ANTON ŠULAR.

(Nadaljevanje.)

Svica je že dolgo dobo prijubljena dežela turistov, kadar nobena druga, dasi ima tudit Italia npr. tisoč posnetnikov vsako leto, in ima jih seveda Pariz. Toda turisti prihajajo v Švico zgolj radi naravnih krasov — da se navžijejo lepote švicarskih gora, Jezir in planin, kar se vse skupaj zameni s hišami in mestni ter tudi železnicami in cestami zliza v harmonično celoto.

Enotnost Švicarjev.

V Lucern smo dosegli zvrsti ter preladuje nemščina, v Genevi francoščina. Svica, razdeljena v kantone, je dežela tretjih narodnosti, namreč nemške, francoske in italijske, ki žive skupaj v slogu, to je, nobena teh ne sili, da se bi pridružila Nemčiji, Franciji ali Italiji. Švicarje za Švico, neglede na jezik, ki ga govorijo. Lucern je lepo in čisto mesto; v zgodovini srednjega veka je igralo važno vlogo. Razen drugih zanimivosti smo si ogledali tudi ostanke iz poslednje ledene dobe. Interesantna stvar, vredna časa, ki ga potrošite.

V mestu naše internationale.

Naslednji dan sem šel pogledati ljubljanski muzej, kjer je bogata zbirka izkopin iz rimske in drugih dober. Ob prikljiku si jih ogledam podrobnejše. Napotili smo se v Tivoli, nato v Zvezdu. Oba kraja sta znana vsakemu, ki je kdaj bil v Ljubljani. Tivolski park je postal zabavnički prebivalstvu ljubljane in okolice že mnogih desetletij nazaj. Pravijo, da je bil ta park planiran ter zasajen s kostanjami pod Napoleonom.

Moži Ljubljanci je slična način na vedenju v zapadnoevropskih in ameriških mestih. Na vseh koncih in krajinah se čuje tisti oblikovan "klanjam se", "čast mi je", "poljubljam roko" itd. Nam se zdi vse to pretirano in nekam smešno — nismo pač navajeni "olikanosti". Je pač tako, kot je reklo modri Ribnica, da je vsak človek po svojemu.

Ljubljana ima precej spomenikov. Nekatere sem si že ogledal. Bil sem tudi na trgu, kjer prodajajo branjevke svojega roba, največ seveda zelenjavjo in druge jestvine. Kadar so rekli v Ljubljani, "grem na plac", je to značilo toliko, kateri kadar gre Čikažan na

Sodrugom v Clevelandu.

Seje kluba št. 27 JSZ. se vrže vsak prvi petek ob 7:30 zvečer in vsako tretjo nedeljo ob 2:30 popoldne v klubovih prostorih v Slovenskem domu. Sodruži, vrihajoče redno na seje in pridobijavajo novih članov, da bo mogel napraviti čim več na polju socialistične vrago in v borbi za naša prava.

V Ljubljani.

V Ljubljano — "dolgo vas" — smo prišli z enourno zamudo. Na kolodvoru smo srečali nekaj naših sopotnikov prve skupine, ki so bili že nekaj dni tu — torej nič več "greenhorni". Razgubili smo se po hotelih, da se umijemo, okratimo in naspimo, predno se porazgubimo po deželi.

Ljubljana se mi je dopadla že na prvi pogled. Mesto je čisto. Ima precej modernih stavb, nekaj pa jih sedaj građe. Avtomobilov ne vidiš mnogo. Kadar greš preko ceste, ti ni treba delati akrobatskih

Frank Mivšek

Coal, Coke and Wood — Gravel.

WAUKEGAN, ILL.

Phone 2726.

Dr. John J. Zavernik

PHYSICIAN and SURGEON

Office hours at 3724 W. 26th Street

Tel. Crawford 2212.

1:30 — 3:30 — 6:30 — 8:30 Daily

at Hlavaty's Drug Store

1858 WEST 22ND ST.

4:30 — 6:00 p.m. daily.

Except Wed. and Sunday only by appointment.

Residence Tel.: Crawford 8440

SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

ATLANTIC PRTG. & PUB. CO.

2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Landale 2012

A. H. Skubic, pred. — J. F. Korecky taj.

V naši tiskarni se tiska "Proletarec".

BORIS KRISTAN:

PARIZ

Paris, c'est une blonde...
Paris, Paris, la reine du monde...
(Dalje.)

Ogromno površino zavzemajo hodniki, saj pravijo o Parizu, da je ves preluknjan in podvrtan... Na velikem "Place de la Concorde", ki je menda najlepši trg na svetu, se kriza "Metropol" z "Nord-Sudom". Tu se človek lahko izgubi v labirintu samih hodnikov, v katerih se često naleti na mlade ljudi, ki hočejo tesno ob steni pozabiti vsaj za trenutek težino proletarske življenja in sanjajo ter si zidajo zlate gradove... dokler ne pride nov vlak, in nov val ljudi, vklenjen v kruto, hladno vsakdanjost, ki zagrne mlade sanje o sreči in razdare iluzijo s trpkim resnicnim velemestnega življenja... kajti, niti "Metro", niti "Nord-Sud" niso gradili ljudje-idealisti; on je tvorba potrebe, ker v podzemlju, v temi in slabem zraku se ne išče iluzij in idealov...

In tako dan za dnem, vsake štiri minute, v času navala vsaki dve minuti, hitijo vlaki, od šestih do ene po polnoči —

"Place Pigale" je začetek onega dela Monmatra, kjer na obeh straneh širokega bulvarja "Clichy" noč za nočjo vabijo z najrazličnejšo svetlobno reklamo in napisni tujeckim uporabi onih malih papirjev, katerih edini začložnik je ponosna "Bauque de France"...

Malo dalje na Place Blanche stoji zgradba Moulin Rouge-a, brez katerega si tujec menita ne bi mogel predstavljati pariškega nočnega prometa. Pa temu le ni tako. Moulin Rouge, Folies Belge, Casino de Paris in druga žarišča revij so le predigre pariških krovov, kajti pred polnočjo ni življenja v boljših pariških nočnih lokalih. Le omi neobhodni: "cherie, cherie..." se čuje pred raznimi maličimi in enostavnimi dansicami na Monmatru. Ta "cherie..." je klic onih, ki ne znorejo več dostopa in koketiranja v hodnikih in ložah revijskih gledališč. Ali jim telesna lepota tegata več ne preskrbi, ali so pa slabih zvez, ali jih je mogoče že neizprosniti zakon minljivosti vrgel na ulico, kjer so funti in dolarji redkejši zrcanci.

Na vrhu Monmatrskega griča poleg bazilike Prosvetnega srca in poleg kipa oziroma spomenika viteza de la Greve, ki je bil na tem mestu začagan, ker baje ni hotel pozdraviti procesije za časa restavracije cesarstva (spomenik so mu postavili francoski prostozidarji), je najzanimivejši del Monmatra. Tu se v kratkih ter ozkih ulicah naleti na male apaške krčme, kjer se toči kot edina pijača črešnjiv kompot. V teh čudnih starinskih prostorih pojavijo se pevci stare francoske pesmi, spremljani po sentimentalnih zvokih harfe. Tu je popoln kontrast z oficijskim Monmatrom na bulvarjih. V vsaki taki krčmi imajo konferenčne, ki skrbi za zabavo gostov in urejuje mesta kadar je naval; stoli s tremi nogami so fotelji, z dvemi pa nastonjači, pod mizo je pa loža. Z duhovito opazko sprejme novodošleca, opazka je sicer na njegov račun toda publika se zabava. Nič ne moti, smoking, apaška ruta pomešana s črnimi lasmi monmatrskega dekleta, kajti vse z globočno pobožnostjo posluša staro pesem o času ko cveto črešnje... o spomladi... o času ko imajo zaljubljene solice v srcu... in še dolgo, vso pot do bulvarja Clichy, ko zvoki saksofona "zmotijo misli, ostane u ušesih refren... "et les amoureux du soleil au coeur..." Nič banalnosti, nežni spomini v preteklost... mlado ljubezen.

Polnoč — na širokem bulvarju promet kaže opoldne na dunajskem "Grabnu". Prazni taxišči novih gostov, polni z veselimi družbami drvijo in hupajo po bulvarju. Sem in tja šine zastrta limuzina tja doli proti napoli specemu mestu najbrže proti Bois de Boulogne, mogoče še dalje... et les amoureux du soleil au coeur... Gledališča, revije, kini na velikih bulvarjih so končali s predstavami. V malih ulicah, desni in levo širokega bulvarja se odpirajo mali varijeteti in dansingi, livrirani lakaji — do polnoč biljeti in ciceroni — vabijo v vseh mogočih jezikih. To so lokalni, kjer je steklenica šampanjca obvezna. Pred nekaterimi zelo luskurjozni portali stope vrata v kozaskih oblikah; ti ruski varijeteti so med najdražjimi v Parizu. Blizu Place Blanche je bar nekdanje pariške zvezde Jozefine Bakerjeve. Prejšnji naslov "chez Jozefine Baker" sameva bogove na katerem podstrešju, na njegovem mestu pa je nek vsakdanji naslov. Vse mine, tudi Jozefine ni več v Parizu...

Sem in tja naleti na prodajalko cvetlic. Rože so v neki vezi s Parizom, mogoče simbolistične; — kakor cvetlice se razvetovali dekleta in ovene, toda vedno jih je dovolj, tudi cvetlice vedno z novimi nadomeščajo, za stare nihče ne vpraša kje so... Se več je raznih vodnikov in ciceronov, ki vabijo in rotijo, češ, da bodo pokazali raj na zemlji... Svoje pretirane cene so pripravljeni znižati za 95%. Razna dekleta postajajo vedno bolj usiljive, ogovarjajo s starim trikom; prosijo cigarete...

V lokalih se pa pleše in pleše, vedno znova se ob zvokih banja, saksofona, argentinske harmonike, dviga masa teles na plešišču, v težki temorudeči svetlobi opojnega tanga se ne more ločiti posameznih obrisov tesno združenih teles... Na drugem kraju Pariza, Monparnass,

okraj slikarjev, — tu je živila "Mimi iz Bohema", popoln kontrast Monmatra. Edina vez so mogoče oni razkošni bari in varjetje na Elizejski poljani. To so zavabljaliča gotovih družb, lokalni oficijskih milijonarjev. Pravijo, da so ti lokalni okoli slavoloka Zinage in Champs-Elyseejske avenije pusti. Kot najrazkošnejši je znana palača Lido; njeni nočni kopalni in plavalni bazeni so baje edini v Evropi. Enako ne zaostajajo večerne prireditve hotela Clearidge. Toda to ni pristno parisko, to je mednarodno. Saj v San Sebastjanu, Ostendu, Palm Beachu v Floridi premorejo tudi take hotele.

Toda kaj morejo bogataši bulonjske avenijske proti bohemom Monparnassa? Kaj morejo razkošne Rois-Roice limuzine proti avtomobilom monparnaskih bohemov, katere gonijo na pedala ali na jadra. Dovtipi plačanju konferenčne elizejskih lokalov se ne morejo meriti z dovitipnostjo posameznika v bohemskih kavarnah v dansingu Monparnassa. Treba je le enkrat priti v "Rotonde", "Dome", "Cigale", "Jackie" in druge, pa ne gre nikoli več na champs Elysee po zabavo. Na Monparnassu ni prostitut; tu kraljejo modeli bohemskih slikarjev. Kavarne v baru so obenem stalne umetniške razstave in borze modelov. Na kavarniških mizah naletiš na portrete lepih dekle... Slike obešene na stene so vedno in za vsako ceno naprodaj...

Tak je Monparnass, prestolnica slikarjev-bohemov. V Parizu se jih ceni na 30.000. Koliko izmed njih je vsak dan topilo hrano, koliko jih strada, tega nobena kronika ne beleži...

Pariz pa pozna še neko drugo nočno vrvenje — to so tržnice. Vso noč vozijo vlaki po tramvajskih tračnicah zelenjavno in druga živila. Vlak z vlakom, vso noč delajo težaki za najbolj nizke mezde, kar jih pozna Pariz. Saj izraz "delo in halah", kakor pravijo Francozi tržnican, znaci v Parizu delati zaston. Okoli vogalov v bližini tržnic pa postopajo prostitutke, znane v Parizu kot najbolj proste in propadle... beda ni nikoli sama...

Kakor se nerad ozre ponocnjak iz središča mesta proti vrhu Monmatra, kjer v zgodnjih jutranjih urah že zari kupola bazilike Svetega srca, tako nerad zaide v bližino tržnic, kjer vso noč šumi od dela najbednejših pariških proletarijata... in okoli katerih prestopajo one, ki so svojo dobo na Monmatru že odslužile... Ovence rože.

Tak je Pariz. Treba ga je videti, treba ga je doživeti. Mnogo tisoč francoskih kmetov je radi njega zapustilo polje ter odšlo v mesto, kjer so večinoma propadli v njegovem demonskem objemu. Lep je — a nevaren!

PROHIBICIJA JIH NIČ NE STANE

Republikanski in demokratski politiki, ki kandidirajo v senat, za governerje, v legislaturo ter druge urade, se marljivo kregajo radi — prohibicije. To je zelo ceneno sredstvo, ki nič ne stane, ne zahteva nobenega programa, nego je treba le, da so eni za "suho" in drugi za "mokro". Listi citirajo njihove suhaške in mokraške govore, pričujejo članke za in proti, in tako pridejo volitve. V naslednjih in splošnem se ta igra ponovi. Ljudje so pač naivni, pa res misijo, da hočejo "mokri" prohibicijo odpraviti in "suhi" ohraniti. Oboji jo rábijo, in oboji hočejo, da ostane. Ljudstvo je sicer v mnogih krajih v veliki večini proti nji, toda si ne zna najti poti v odločitev.

Socialistična stranka predlaga referendum z vprašanjem:

- Ali ste za odpravo prohibicije?
- Za modifikacijo prohibicije?
- Ali naj vprašanje alkoholnih pijač spada pod jurisdikcijo vsake posamezne države?

Kapitalistični politiki nočijo dosti slišati o referendumu. To bi bilo nevarno, ker bi se res dokazalo, da-l je ljudstvo za ali proti 18. amendmentu in ker bi to značilo odločitev po želji večine. Kapitalistični političarji pa rabijo prohibicijo v svoji "politiki" in kampanjah, da jim ni treba govoriti na dolgo in široko o brezposelnosti, o carinah, socialnem zavarovanju in take reči, ki bi jim dale velike preglavice.

RAZLIKA MED KRALJI

Ce tudi se Madžarom posreči, da spravijo "nadvojvodovo" Ottona na prestol in ga proglašijo za kralja, in-ako tudi si Karol v Rumuniji, Aleksander v Jugoslaviji, Boris v Bolgariji, Zog v Albaniji in Viktor Emanuel v Italiji ohranijo prestole, naslove in krone, je njihova moč v primeru kraljem Morganom malenkostna. Za kralje je godno polje le še na Balkanu, drugod pa so samo še živ starodaven okrasek. Zavladali pa so finančni in industrialni kralji, ki res kontrolirajo veliko večino vlad in parlamentov.

NAPAČEN STRAH

Tisoči so glasovali za Hooverja, ker so se bali, da bi v nasprotnem slučaju izgubili delo, kakor so jim namignili bosi. Ko so Hooverja izvolili, so bili odslovjeni vseeno. Če pa bi delavci dali kakih pet milijonov glasov Thomasu, bi bilo boste strah in bi se zelo pomislili, predno bi se odločili za odslavljanie delavcev na debelo.

Urednik Enakopravnosti, ali vihar, ki ne more ugasniti bakljo razuma,
(Nadaljevanje s 3. strani.)

direktorij z volitvami drugod kot v domu!

Odkar Dom stoji ne opažamo več tolerance kot pravi urednik v članku. J. Franček in drugi bi lahko potrdili in mnogo povedali o večji toleranci v naselbi. Barbič je bil napaden, pa se mu ni dalo niti toliko prostora v listu, kot ga je porabil zahrtnji napadalec! To le mimogrede, da ne bo kdaj res misil, da živimo v naselbi tolerance, ali da bi se tako daleč zmotil, da bi misil, da vlad je uradil naših naših dnevnin.

Upam, da s tem nisem prikazal slova iz komarja, kot je to storil urednik dične "E.", ko je obrnil pozornost čitateljev na vse drugo, samo na dejstvo ne! Upam tudi, da bo vsak videl, da je bila na levici nenevadna tolerance in strpnost, in da ni tu nobene preteže, pač pa nekaj principa, ter da se lahko najvplivnejše vrne košarco fanatizma uredniku, da katerega je prisla v njegovem zaključku članek. Upam tudi, da bodo ljudje spoznali, da si je s tistim in s prejšnjimi članki zadal najhujši udarec, ker je govoril v imenu HOT AIR in zaviranja.

Kaj zogovalec naj citiram še tole iz njegovega editoriala:

"Prijatelji, narod ni tako slep, da ne bi videl, kdaj se gre za nekaj bistvenega in resničnega, kdaj pa se gre samo za manever, potom katerega želi par oseb dobiti zadoščenje za svoje uveljavljene samoljubije. In bilo je samoljubje par oseb, pa prav nič druga, ki je povzročilo vse to ne-potrebno razburjenje."

To naj bi povedal tistem direktorju, ki je napotil na nepravo pot o-nih dvanajst, ki jih je dobil na špacero, pa bi videl, da je res šlo za "manever", da se je šlo za \$1220, in mogoče tudi za zadoščenje za "svoje uveljavljene samoljubije". Hvala za vaš najdestruktivnejši argument, ker jaz sem tako naiven, da verjamem, da veste kaj piše!

Zaenkrat se mi vidi, da ni treba več komentirati ali razjasnjevati "članek" urednika "E.". Pokazal sem, da je fant misil začagni jezo in napraviti sovraštvo proti meni, pozabil pa je na delo v cilju S. N. Doma. Da, prišel bi lahko na dan z argumenti, ki sem jih doprinesel v list in kolikor mogoče tudi na konferenco in uverjen sem, da bi širša javnost dobila vtič, da v Clevelandu imamo vsaj enega urednika, katemu je dejstva prva stvar, katemu je toleranca in nepristranost sveta, osobito radi njegove odgovorne pozicije kot urednik dnevnika iz katerega bi ljudje morali dobiti fakte, nič drugega kot fakte, da bi lahko šodili pošteno, hladno in brez sovraštva! Mesto tega je pokazal, da zna zatemnjevati in prikrivati dejstva, ter da je skušal ugasniti bakljo razuma med nami s tem, da je podajal enostranska in netolerantna poročila, zaključil pa s temi ne-srečnimi članki o delu in ciljih S. N. Doma.

S tem je končano komentiranje o uvodnikih in poročilih v obeh tukajnjih dnevnikih. Drugič pridejo na vrsto dopisnik in mogoče tudi kak drug "urednik", in eksarji. S tem je končano komentiranje o uvodnikih in poročilih v obeh tukajnjih dnevnikih. Drugič pridejo na vrsto dopisnik in mogoče tudi kak drug "urednik", in eksarji.

Ízjava zbora "Zarja"

Zadnji čas je nastala neka konfuzija, kdo je kdo — kdo je zbor "Zarja" in kdo ni. Potrebno je torej pojasnilo. Zbor "Zarja" je samostojno inkorporirana organizacija od leta 1920 naprej, akoravno se jo je včasih ne-uradno smatralo za odsek soc. klubov št. 27 JSZ. Soc. klub pa tega sam ni prakticiral, kar je dokaz to, da se je skozi vsa leta sprejemalo pevce in pevke, ki niso nikdar pripadali klubu. Delalo se je tako, ker drugade bi ne mogli imeti zborov, vsaj takega ne kot je "Zarja". Delalo se je tako in zbor "Zarja" je v resničnosti postal eden najboljših slovenskih zborov v Ameriki. Le toleranca pevcev in pevki, ki niso bili člani soc. klubov, je omogočila "Zarji" raznahn, ki je dosegla zlasti zadnja leta, ko je dala na oder dve do težkih opernih del. Toda te tolerance od strani članov ne-socijalistov nekateri člani soc. klubov niso upoštevali in še manj čeplili, temveč dosledno in pogosto brez vzroka so jo zlorabljali. To se je najbolje pokazalo na izredni delniški seji S. N. Doma v Clevelandu, ko je Jos. Francsek kot zastopnik "Zarje" samovoljno potvoril sklep članstva ter s tem pokazal, da on in njeni enaki smatrali, da člani "Zarje" nimajo druge pravice kot delati, par socijalistov pa naj vladajo in govorijo pred javnostjo v njenem imenu. To je povzročilo, da se je članstvo poslužilo svojih postavnih pravic ter zato konec zunanjne nadviade. Pri tem bi tudi vztrajalo, brez ozira, kaj stori nekaj posameznikov, ki bi radi po križu socijalizma igrali vlogo diktatorjev.

Mi smo vedno delovali roka v roki s soc. klubom ter nastopali pri vseh njegovih prireditvah. Tudi danes ne gojimo nikakoga sovraštva proti socijalističnemu pokretu ali delavstvu sploh, kajti mi sami smo delavci in na tega ni sram, toda ne bomo pa dovoljili, da kdo zlorablja naše poštene delo na kulturnem polju za svoje osebne kaprice in nepotrebne spore v naseljni. Mi bomo gojili slovensko pesem naprej, ker nam je ideal. Peli bomo, ker nam je pesem v veselje. S to misijo stopamo naprej po začrtani poti, brez ozira na mahnici samopostavljenih diktatorjev

REPORTS AND COMMENTS

DETROIT TOPICS

Lately the skies have been darkening for the wage workers. In fact dark skies have been in the process of formation since last fall. The latest developments here are the increasing numbers of unemployed workers in the auto industries. The General Motors Co. has laid off over half of their men. Many of them were told they would not be called back before Feb. or March 1931. Just imagine being sent home for a period of six or eight months. What will men that have families do? How will they meet their payments on their homes? Hudson Motors has laid off all their force for at least two months. Very much like the coal mining industry. The auto factories have their busy seasons in the spring and summer, while the miners work is better in the fall and winter.

The movement to recall Mayor Bowles here in Detroit will reach its climax in court. Losing his fight in the circuit court, his attorneys have appealed to the State Supreme court. However, we look forward to a new election in the near future. The necessary ninety thousand signatures have been obtained. This clearly shows that the people can control when organized. Those that are not registered or have moved since the last election must register before they can vote.

The Michigan Bell Telephone Co. reports that three subscribers have cancelled their phones in the past month. By all indications the present crisis is being felt more every day among our labor ranks. This situation must be changed. The change will come when the majority of the people will demand their share of the products they produce, equal justice and a better standard of living.

Herman Rugel.

Technological Unemployment in Steel

The records of the steel industry show the following variation in the number of employees between 1926 and 1929:

Bessemer converters, 24 per cent less employees in 1929.

Open-hearth furnaces, 8 per cent less employees in 1929.

Puddling mills, 18 per cent less employees in 1929.

Blooming mills, 9 per cent less employees in 1929.

Plate mills, 11 per cent less employees in 1929.

POISONED FRUIT

The aftermath of modern wars is disillusionment. Masses fight for what they do not get and they get what they do not fight for. This is even true of the Civil War. Probably not one worker who fought in the northern armies knew that a clever and cynical group of politicians representing the bankers, manufacturers, railroad, investors and mining speculators of the North planned to control the government when the slave system was conquered.

We wonder what these dead workers would think today if they awoke to observe the mastery enjoyed by these economic groups. What would they think of the politics and the leading parties of today? Would they enjoy the spectacle of the two parties, led like twin pupa tied by the same string and fed by the same owners? Would they rejoice that their lives had been given that city regimes like that in New York and Chicago might flourish as poison upas trees?

Here is Chicago, ripe fruit of capitalist politics. If some one seventy years ago had predicted that the city which nominated Lincoln in 1860 would in another generation reproduce some of the work and activities of the old Italian Mafia he would have been jeered. But here is the city a scene of gang wars and murders, the deadly gan instrument of sovereignty, and gang leaders enjoying influence with high public officials. It is a "state of armed anarchy", confesses one Chicago daily.

This is the revolting thing nourished by the politics of capitalism and other large cities are more or less affected by it. Will the Congressional committee now investigating the red herring please take this into account when making its report?

(The New Leader.)

AN EX-SERVICE MAN TESTIFIES

"I am through with war. In the World war I was a victim of propaganda, but if I were to go to war again I would know that I was a common butcher going forth to kill my fellow men. I would know that there is no such thing as a war to end war. I would know that there is no such thing as a war to make the world safe for democracy."

So said Howard Y. Williams, speaking to a church audience in Milwaukee, Sunday June 22nd.

That's the way we like to hear an ex-soldier talk.

Too many ex-soldiers, for some inscrutable reason, are boosters for military training in the schools and are opponents of progress in general.

If there is anyone in the wide world who should be utterly opposed to war, and ready to announce that he will never fight again, it is a man who fought the futile fight in the World war. Mr. Williams' speech indicates that there are some like that. We imagine that there are a great many others, most of whom do not have much opportunity to express themselves.

It is necessary to approach permanent peace through a number of avenues, but it is a certainty that if the proposed cannon-fodder should refuse to fight, there would be no more war. Statesmen and generals do not fight; they order other men to fight. If there had been a rider attached to the declaration of war in April, 1917—a rider to the effect that all senators and representatives who voted for the declaration were to be stationed in the front line trench—we feel sure that the declaration of war would have been buried under a storm of woes.

Milwaukee Leader.

THE ROAD TO PEACE

Why cannot we have peace in the realm of public utilities, electric and otherwise, as we have in the postal industry, and get our electric juice and other utility service as cheaply and as efficiently as we get our mail.

The answer is that peace, efficiency and low rates do prevail in places where the utilities are owned by the public. Strife and high rates are confined to the places where they are privately owned. Longing for the strife to cease will not bring the desired result unless that longing is transformed into action. Ceaseless activity in behalf of public ownership of public utilities is a necessity and a duty. There's no other way except to succumb and be the docile slaves of utility trusts. A self-respecting people cannot do that. Peace in the whole industrial world lies on the same route: public ownership.

PROLETARIAN

Obscure Mexican Town Wins Wide Recognition for Its Beautiful Girls

THE TEHUANA COSTUME WITH RUFFLES

From many lands of Europe and America painters come to a small tropical village of Mexico to paint the "laughing little maidens of Tehuantepec", famous for their beauty and for the picturesqueness of their costumes. The "Tehuanas" are said to be the most beautiful women in the world.

The traveler who happens to pass through Tehuantepec is impressed by the continuous laughter, gaiety together with the melody of the women of Tehuantepec. This gayety, together with the melody of the native tongue spoken there, "Zapotecan", makes every foreigner who happens to wander to that region wonder, "Can this be Mexico?" There is plenty of color tucked away between the hills of the "tierras calientes", or hot lands, of the region, away from direct contact with modern civilization.

Proud of Ancestry.

"Tehuantepec" is derived from the Aztec Indian words "tehuani", meaning "wild beasts", and "tepetl", meanin "hill". According to legend the people of Tehuantepec are the descendants of the old "binigulashsa", people from the clouds. They are proud of this, and also of the fact that Quetzalcoatl, the Plumed Serpent revered by the ancient Toltec Indians, according to legend, came from among them. And that their Zapotecan forefathers were the masters of the old cultured Toltecs. And that the great Aztec emperor himself

Excuse Me

Conundrums have the very important faculty of keeping you "on your toes" mentally. And here are a few special ones that will serve to clean the cobwebs from the idle corners of your brain:

What are the best four known races of men? Foot race, horse race, automobile race, and boat race.

What is the single English word of five letters that is never pronounced right? Wrong.

How can you make a slow horse fast? Don't feed him?

What kind of stones are found in the Gulf of Mexico? Wet stones.

Why is snow different from Sunday? Because it can fall on any day of the week.

Where was Solomon's temple? On the side of his head.

If you raise wheat in dry weather, what do you raise in rainy weather? An umbrella.

What is it every summer that goes most against a farmer's grain? The reaper.

When does a dog weight least? When he is within the pound.

If a bee could stand on its hind legs, what blessing would it invoke? A bee-attitude.

Stranded

A man waiting for his train on a platform was struck by the wretched appearance of a dog tied to a post. He called a porter and said:

"That dog looks very miserable. Where is it going to?"

"That's the trouble," replied the porter. "I don't know, and you don't know, and the dog don't know. He's chewed up his blessed label!"

Temperance Advocate—Look at the homes whisky has wrecked!

Ancient Mariner—That's nothin'. look at the ships water has wrecked!

MORE ENGLISH
ARTICLES ON PAGE 6.

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

Independence Day was here. It passed gloomily. It wasn't the jolly "Fourth of July" of old. Yes, firecrackers and fireworks did go off, but not as in the years past. People with cars drove into the country. Others spent the warm day at the beaches. Those that stayed at home were not noisy. That revolutionary spirit was too hungry to attract attention. Yet it must not be forgotten that our heroes of '76 fought the battle to free themselves from the yoke of England, just as we socialists are battling to overthrow the rule of capitalism. Each succeeding Fourth of July will stare the hungry unemployed workers will help create that revolutionary spirit that was so outstanding in the '76's.

John Tercelj, one of our faithful comrades, has been seriously injured. John has been a hustler and until he recovers will be greatly missed. We hope that he will have the "pluck" to pull through very quickly.

We didn't go home until the early hours of the morning at last year's moonlight picnic of Sava. On Saturday August 9th, "we won't go home until morning", because Sava will have another moonlight picnic. It will be held at Kegel's Grove in Willow Springs, Ill., and Johnny Kochevar promises to have a very good orchestra to entertain.

Mooney and Billings were due for a pardon according to newspaper reports. But governor Young of California asked the judges of that state for their opinion and they said "no". So Mooney and Billings are due to remain behind prison walls.

Clarence Senior the Executive Secretary of the Socialist party gets credit for the steps to be taken by the Socialist groups between July 15 and 22 to bring about their pardon. Mass meetings and mass demonstrations have been ordered. It is hoped that in this way enough interest can be aroused to bring Mooney and Billings nearer to the world outside of their prison.

Scenic Grandeur.

On a trip to the laughing little town of Tehuantepec from northern Mexico a gradual drop from an altitude of 7,500 feet above sea level is felt. The high mountains on the route to Tehuantepec are scintillating with maguey plants, like so many immense emeralds hiding the mysteries of the days before the Spanish Conquest, when "thousands of pagan gods roamed the Valleys of Anahuac and Puebla". Then the mountains give way to distant wooded hills rich in strange wild fruits. The cold plateaus disappear and in their place appear warm valleys of Mexican plums and alligator pears.

And then—Tehuantepec, the tropical town with its beautiful barefoot laughing little women. — Ted Edgers, Central Press.

We are going to have an honest to goodness unified transit system now that the voters of Chicago have approved the traction franchise. That was one of the promises of Samuel Insull's group. Cheap fares and good service. But if you ask me, the fact that jobs were promised to 10,000 unemployed is probably the main reason why so many were in favor of the indeterminate franchise. At least Chicago is to spend \$100,000,000 to build a subway and the traction interests will operate their trains, and the strap hangers will still hang onto the straps. What is there to be aroused to bring Mooney and Billings nearer to the world outside of their prison.

We are going to have an honest to goodness unified transit system now that the voters of Chicago have approved the traction franchise. That was one of the promises of Samuel Insull's group. Cheap fares and good service. But if you ask me, the fact that jobs were promised to 10,000 unemployed is probably the main reason why so many were in favor of the indeterminate franchise. At least Chicago is to spend \$100,000,000 to build a subway and the traction interests will operate their trains, and the strap hangers will still hang onto the straps. What is there to be aroused to bring Mooney and Billings nearer to the world outside of their prison.

A number of our Comrades are planning to attend the picnic of Club No. 224 J. S. F. of Pullman, Ill. on Sunday, July 13. It is to be held in the Wild Wood Preserves, at 127th St. and Michigan Ave. And it is hoped that the weather will permit a big attendance.

prevent an increase in fares? We are going to watch the whole situation with interest.

Mr. and Mrs. Anton Yersin of West Allis, Wis. entertained a delegation of Pioneers on the occasion of the West Allis-Pioneer ball games last Sunday. Our crew was treated so royally that they didn't care about leaving their home.

Incidentally while we speak of West Allis we can tell you that it is a nice clean town and that a branch of our federation functions well up there. Mr. Yersin evidently does his share to keep the boys in good spirits and on the go.

Illinois is sixth in the standing of states for membership in the Socialist Party. That is a fair ranking if the membership was at least 5000. To bring the membership to 5000 however will require a lot of work since only a little over 500 is the present roll call. Club No. 1 J. S. F. is especially anxious to increase its membership inasmuch as its members desire to regain its hold of 1st place in the Federation.

The latest report shows that 130 organizations are affiliated with the Educational Bureau of J. S. F. That is at least a dozen more than at any previous year. It is especially gratifying to learn that so many English speaking Clubs and lodges have sent in their membership.

It has been definitely decided to go to Waukegan, Ill. on Sunday, July 27, to the picnic, sponsored by club No. 45 J. S. F. A special car on the North Shore Line has been chartered.

Yes, and the week before July 20, we are all going to the Pioneer Picnic at Bergmann's Grove at North River-side, Ill. It costs you very little to "take in" the out of doors, so be there with us.

Diner (to waiter)—What's the name of that selection the orchestra is playing?

Waiter—"Go Feather Your Nest."

Diner—Go jump in the lake. I asked you a civil question.—Louisville Satyr.

A Civil Question

THE SOCIALIST PARTY AT WORK

Socialists Get Nine More Offices

Lauderdale, Pa. — The office of burgess, three councilmanic positions, and five other offices were captured by the Socialists after a bitter fight here June 24th. This borough was only kept from following the lead of Reading and returning a full Socialist council by a Republican-Democratic coalition, which holds four of the seven seats.

Charles W. Lutz Edwin Drayer, and Warren L. Mervin are the new Socialist councilmen. Martin Enoch was elected high constable, Michael Tallino is constable, Roy Banks, tax collector; Anna Banks, inspector of elections; and Daniel Hageman, auditor. Charles R. Yerger is the burgess, or mayor.

The news of the victory of the rural Berks county Socialists was received with enthusiasm by the members of the National Executive Committee of the Socialist party, meeting at New Haven, Conn., at the time of the election, as "another indication of the probability of state and congressional Socialist successes this fall." The reports from all over the country presented to the members indicate a steady increase in membership and activity, and more candidates in the field this fall than on any year since 1920.

Unemployment and the Negro in politics were the main topics in the speech of Clarence Senior at the St. James Forum, Cleveland, O., before an audience of two hundred, last Sunday. Yipsels passing out literature at the door were besieged for copies of leaflets on unemployment insurance, Negroes and Socialism, and old age pensions.

While in this city, Senior also spoke at a youth rally, under the auspices of the Junior Yipsels.

Mooney-Billings Meetings

So that all may have material, fact and information, in connection with the Mooney-Billings meetings, arranged by the Socialist Party, during the week of July 15-22, the Tom Mooney Molders Defense Committee of San Francisco, has mailed to each local facts regarding the case, and issues involved. Comrades everywhere are urged to arrange meetings during this period and make good use of the material supplied.

Indiana

Local Marion County has authorized Edward Henry, county and district chairman, to call a district convention on July 11th, 8 P. M., at 49½ So. Delaware St., Indianapolis, for the purpose of nominating a congressional candidate for the seventh district. A Mooney-Billings meeting is being arranged for Friday, July 18th, 8. P. M., at the same address.

Michigan

At a recent meeting of the State Executive Committee plans were made for routing a speaker through the state during the months of September and October.

New Jersey

The Socialists of New Jersey will have candidates in seven out of the twelve congressional districts. This is an increase of three over the last congressional election. Henry Jager, state organizer, is the candidate for United States Senator. He will make a vigorous campaign. Six counties are to have local candidates.

New York

State Secretary Merrill reports that the state executive committee has approved the action of local Buffalo in refusing to support the candidacy of Frank C. Perkins for congressman from the 40th District, if he runs on an old party ticket or seeks endorsement of one of the old parties.

Arrangements have been made with W. G. Y. for the broadcasting on the first day of the state convention of the Socialist Party of New York, July 19th (2 to 2:30 P. M.) of a discussion on electric power by Norman Thomas and Chas. M. Ripley.

The Central Labor Trades Assembly of Schenectady will hold a Mooney-Billings demonstration on July 12th. Robert T. McCoy, editor of the Molders' Journal, will be the principal speaker.

THE COWARDLY HYPOCRITE

The man who knows what is right, what the thing is that he should do, who fails to do it—refuses to take part in the fight and do his share—is much more guilty of betraying the cause that he is interested in, than is the man who ignorantly fights against that cause.

He is even worse than the man who fights consciously, who is paid a price for fighting against his own convictions. He at least can say he is getting something for it. The coward who sits on the side, however, and refuses to do his duty; who is waiting until some other man pays his share of the price for progress, and does his share of the fighting for that progress; and who, once it is achieved, will step in and take his share of that progress, is an unspeakably cowardly traitor to the cause of human progress and human betterment.—The Illinois Miner.

TURN IT AROUND

Machinery was made for men, not men for machinery, and until we win the war for the mastery of the machine, there will be no abolition of the new slavery which the machines have brought to us.

